Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 3142 SIX PAGES NGÀY THỨ SÁU 23 FÉVRIER 1929 — NGÀY 13 THÁNG GIÊNG, NĂM KỈ-TỊ SÁU TRƯƠNG NĂM THỨ 22

LỤC-TỈNH TÂN VĂN

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 1041

NHỰT-BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và Chúa-nhựt

GIÁ BÁO

ĐÔNG PHÁP

Một năm..... 12$00
Sáu tháng..... 6.50
Ba tháng..... 3.50
Bán lẻ mỗi số..... 0$05

CHỦ-NHƠN: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Nhà báo ở đàng Lucien Mossard số 13 (gần trường học Taberd) SAIGON

CHỦ NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỢ

Gởi bây thép đề: LUCTINH SAIGON
Dây thép nói kêu: Số 203 Saigon

Mua hôn phải trả bạc trước và gởi ngay cho ông NGUYỄN-VĂN-CỦA, công-lý.

Bài đăng báo thì gởi cho ông LÂM-VĂN-NGỢ, Chủ-nhiệm.

Lời rao thương mãi tính giá rẻ:
Thay mặt cho tòa báo ở bên Pháp Quốc
Davignon, Bordet & Cie
6, rue Trochet — Paris (VIIe)

SỰ ĐỜI VỚI LÝ Ở ĐỜI

Trong một bài bàn về cái thuyết « *năm nữ thọ thọ bất thân* » ra hôm kỳ trong năm, tôi còn nhớ nơi gần cuối bài tôi có nói : Phàm sự đời mà đối với cái lý ở đời thì phải khác nhau. Tuy nhiên cái thuyết « gái trai không nên đụng chạm nhau » thì mặc dầu song phải biết xử khi thường lúc biến. Cấp kinh cũng có tùng quyền.

Nhân câu nói ấy mà có một vài bạn quen, xem rồi không rõ ý nên lấy làm lạ, hỏi rằng sự đời là-sao, lý ở đời là sao mà lại gọi khác. Cho hay sự đời ấy là sự thường song nếu xét kỹ ra thì không phải là không có ý-vị. Nên tưởng cũng nên nhân một câu hỏi rất có ý-vị ấy mà bàn rộng ra thêm một vài, may ra không đến nỗi là không có ích.

Nói như cái thuyết « nam nữ thọ thọ bất thân » của đức Mạnh-Tử đó là cái lý ở đời : buộc đạo làm người phải xử thân như thế. Muốn giữ cho được cái đàm tính lửa dục thì gái trai chẳng nên quá gần nhau, đụng chạm nhau. Song dầu vậy mặc lòng, mà đến khi biến là như gặp phải cái cảnh chị đâu chết đuối, người đàn-bà để rớt ở vệ-đường, thì, cũng phải nhân cái cảnh biến ấy mà quyền, không thể vì cái lý ở đời mà mãi giữ cái thuyết ấy được. Thế là sự đời vậy. Vì cái cảnh biến của đời mà buộc con người phải quyền, phải bỏ ra ngoài phạm-vi của « đạo lý », chớ không phải tự mình muốn gây ra cho trái hẳn lẽ hằng.

Cũng như chàng Trọng-Thủy khi xưa, ai có xem tích tất có rõ: Khi nghe cha là Triệu-Đà lập mưu cầu hôn với Dương-an-Vương để lấy cho được cái « nỏ vàng », không phải là chàng không rõ làm thế là lỗi đạo vợ chồng. Chàng biết rõ lắm và trọng niềm phu phụ lắm, nhưng mà vì hiếu cha, vì nghĩa nước chàng phải chịu lời mà thi-hành kẻ độc: giả tình giả nghĩa cùng gái My-Châu. Cứ như cái cảnh ấy, ai xem lại không lấy làm thương hại cho gái My-Châu, lấy làm ân-hận cho trai Trọng-Thủy. Nhưng vậy mà nếu xét kỹ ra rồi thì Trọng-Thủy chẳng qua vì sự-đời ép-buộc mà phải cam lòng bỏ ra ngoài cái phạm-vi « đạo-lý » chớ nào phải tự chẳng muốn gây ra cho trái hẳn đạo vợ-chồng. Cũng chẳng những là một mình Trọng-Thủy biết làm thế là quấy, là trái đạo mà thôi, chính cha chàng là Triệu-Đà cũng rõ, nhưng rõ mà buộc phải làm, nên làm mà nói : chẳng kinh cũng có tùng-quyền, khi thường xử khác, lúc biến xử khác; đã là việc chinh-chiến thì không thể nào lấy đạo-lý ra mà xử thế.

Nhưng ở đời có ai hay xét rõ hai cái lẽ ấy cho phân minh: sao rằng sự-đời, sao rằng lý ở đời, sao rằng thường, sao rằng biến. Bởi không hay xét rõ nên thường khi dư-luận mới sai, phẩm-bình mới lạc. Xét như câu miệng đời thường nói để khinh-rẻ tình đời: « Giúp lời không ai giúp của; giúp đỡa không ai giúp cơm » tuy-nhiên ai cũng nhận cho là đúng lý vậy, nhưng mà có khi buộc người cần phải đem lời ra giúp, hiến đỡa ra trợ cho. Vì nhờ lời giúp ấy mà êm, nhờ đỡa trợ kia mà ấm. Dường ấy thử hỏi người đời nghĩ lẽ làm sao? Có nên lấy lời làm rẻ, lấy đỡa làm khinh chăng?

Cho nên nói cho đúng lẽ ra, ở đời không biết sao là phải, chỉ có cần xét người xét cảnh là hơn. Có lắm khi trong một việc : người có thể làm được mà không thể làm; mà trái lại, kẻ không thể làm xong lại có thể làm thành như nguyện. Trong những sự lụ lùng như vậy, nếu phải người không hay xét đời thì đã lấy làm kẻn làm chê, chớ không ngờ rằng thành cũng không thành, nên cũng không nên ấy chẳng phải ở người mà chính là do cảnh vậy. Người được mà không được là bởi phải nghịch cảnh, còn kẻ không được lại được là nhờ ngộ cơ may.

Nên chi tôi nói, nếu ở đời mà không hay kỹ xét lấy « lý » và « sự » cho phân minh, thì dư-luận bình-phẩm không bao giờ chính đáng được.

Ấy sự đời và lý ở đời của đạo làm con người ở đời là vậy. Tuy mới nghe thì dường tương-tựa nhưng mà tựu-trung thì hai cái phương-diện khác nhau xa, nếu không khéo có bụng tinh thì khó mà đoán cho ra chơn-lý được.

LÊ-QUANG-VĂN

Khí nhai con nít

Một thầy làm việc tại hãng dầu (Ce Franco Asiatique des Pétroles) bên Nhà-bè có nuôi một con khỉ, thường ngày thầy đến dùng một sợi dây xiềm mà buộc cổ nó lại cho nó ở một nơi. Con khỉ ấy cũng hiền, chỉ ăn no rồi thì trèo thì hót kêu hú-hí vậy thôi, chớ không thấy chi là hại lắm. Nương mới cách tám bữa rày đây, nó làm lấy-quấy sao chẳng rõ mà sát sợi dây xiềm ra, rồi chạy vào căn nhà bồi gần bên phố thầy mà ở. Tuy vậy, bồi thầy thấy nó hiền nên cũng để yên, không bắt trói buộc làm gì.

Chẳng dè giống khỉ hiền dữ không chừng. Số là tại căn nhà bồi nầy có một đứa con mới đẻ được chừng tám ngày, mẹ nó thường để nằm trên một cái võng. Bữa rồi đây nhân khi người đờ-bà ấy mắc lại-quả lo làm công việc, thình-lình con khỉ ấy men lại võng, rồi nhảy lên chụp đầu đứa bé ấy mà kê răng vào nhai. Đứa bé đang ngủ sực bị cắn đau quá liền khóc rề lên, người mẹ nghe liền lật-đật chạy lại thấy thế hoảng kinh, tức thì gỡ con khỉ ra nhưng nó bỏi đến, nó cũ chẳng buông đứa bé ra lại còn nhảy vào mình người đờn-bà, chớn-vớn toan cắn nữa. Nhưng may liền đó có một người tây trong hãng đi tới thấy vậy bèn nắm sợi dây-xích kéo lôi con khỉ ra rồi cho vài phát súng-sáu vào óc, con khỉ mới chịu nằm nhàn nhàn.

Đoạn lập tức đem đứa bé ấy đến nhà thương để cứu cấp song cứu thế gì cho nổi, nên sang ra thì đứa bé ấy cũng đi xuôi, đành chịu cái đời ngắn ngủi!

Vụ nầy quan tòa đang làm án-kết, chưa rõ ra thế nào, song người mẫu chút, vậy những người trí-giả nên phải phân biết tôn kính sự-trường là đem thân nguy thây đổi lấy phép kim cương kiến cố. Ta từng được nghe họ Thích ca mâu ni có vua A-đục nước Thiên-trúc-xứ khi phát diệt độ 100 năm thâm tìm tam-bảo, thường khi lĩnh vắng hễ thấy đệ-tử Phật bắt cứ lớn bé cũng xuống ngựa cúi đầu lễ. Khi ấy có một quan đại thần Gia-xa không tin, thấy vua kính lễ các vị Thị-khiêu lại công hủy báng đến tận vua rằng « bọn Sa-môn kia đều là tạp chủng mới xuất ra không những một họ Sái-lợi (nhà vua) và họ Bà-la-môn (nhà quan) mà thôi, đến cả họ Phệ-sa (nhà buôn bán) họ Thủ-bàn-đà nhà làm ruộng và người thuộc đa. người Giu thêu, thợ sơn ngói gạch cũng cạo râu thế tóc, mà người rất ba tiện như họ Chiên-đồ-la « hàng thịt » nữa. Vậy đại-vương có sao mà phải tác lễ ». Vua A-đục nghe lời ấy đoạn, lặng yên không nói. Được lẽ lâu nhân buổi chầu tập họ các quan đại thần sắc cho mọi người rằng « ta nay muốn dùng đầu các giống vật nhưng không được sát sinh, vậy nhờ các ngài lấy cho được những đầu chết sẵn, lại truyền ông nấy phải cống đầu nấy, ông kia phải hiến đầu kia lần lượt khắp cả, mỗi người mỗi một khác». Lại bảo riêng Gia-xa rằng « Ta nhờ ngươi lấy cho cái đầu người chết sẵn ».

Vậy bảo sau các người đều đem đầu các giống đến tiến vua truyền cho mọi người đều đem ra chợ bán, nửa phần phiên chợ ấy đem ngóm các đầu, người đi xem chợ bán đầu cũng đông, khách mua cũng đất, duy còn đầu người ai thấy cũng khiếp bung mỗi mà rão bước lánh xa, có người không mua thì cho lại. Riêng tâm cho một bài sớ-sách rất lý-thú, có người nói : Anh nắp là Chiên đồ-la hay quỉ La-sát, Gia-xa đó mà bảo thủ cái chủ-nghĩa « đầu người chết » Gia-xa bị những câu qui hóa như thế vẫn ngay bên vua A-đục tâu rằng : Tôi bán đầu người chết nầy sao ê âm thế? bán rất hạ giá không phải kẻo nài mà phải thọ không chọn, lại bị chúng rủa mắng tôi một hồi rất làn nhân » vua A-đục lại truyền « nếu tiêu thụ không đặt duy còn một tử cách nữa là « cho không » Bấy giờ Gia-xa lãnh chỉ đức vua A-đục đem ra cho khắt khao khách chợ không ai thèm đoái hoài-lại cứ thêm cho một bài lý nữa. Gia, xa thọ hỗ, bưng để chấp tay tâu với vua A-đục rằng « Đầu trâu, đầu lừa, đầu ngựa, đầu voi, đầu dê, đầu heo và nhứt thiết các đầu giống vật bán rất cao giá ai cũng xô đoạt mua một chớp mắt là hết hẳn, duy còn cái đầu người nầy sao mà dai thế, bán không đặt để đến hồi tàn, không ai đoái hoài, cho không cũng không ai lấy, lại ế-ẩm tối, vậy còn bán chi được nữa » Vua A-đục trả lời lại hỏi quan Gia-Xa : Ngươi bán đầu người có sao không đặt? » Gia-Xa tâu : « Vì đầu người rẻ ràng nên không ai mua » Vua A-đục hỏi : « Duy một cái đầu rẻ rẻ ràng hay là nhứt thiết đầu ai cũng rẻ rẻ ràng? » Gia-Xa tâu : « Nhứt thiết đầu ai cũng rẻ ràng hết, chớ không những một cái đầu nầy » Vua A-đục nói : « Vậy đầu ta đây rồi cũng bị người ta rẻ ràng như cái đầu nầy ru? » Gia-Xa nghe lời ấy như tiếng sét đánh qua tai, không dám cợp răng nói nữa, vua A-đục lại nói : « Ta cho ngươi cứ nói cho thật đừng sợ chi cả, vậy đầu ta đây rồi cũng rẻ ràng thế ru? » Gia-Xa run sợ đánh cáu : « Đầu vua cũng thế ». Vua A-đục lại hỏi : « Có rõ thật thế ru? » Gia-Xa đáp : « Tâu Đại-vương rõ thế a ».

Vua A-Đục bảo Gia-xa rằng : « Nếu cái đầu người sang hèn như nhau thì ai cũng coi rẻ, vậy ngươi sao cậy mình giàu sang mà khoe khoang làm ngăn trở việc tế kính lễ Sa môn họ Thích » lại nói : « Cái đầu máu mê tanh hôi nầy, bỏ không đất, biếu cũng không-ai thèm, đến bảo quải ổ, vậy phải đem cái đầu hèn mọn nầy để đổi lấy cái đầu công-đức » lại nói : « Người thấy các Sa môn tạp trùng và tỳ-kiện nhưng không rõ có chân thật đạo đức, ngu si như người mê hoặc biết chừng nào? Kể là họ Bà-la-môn thật, nhưng đã được giới thoát chưa? Những bọn Sa môn tạp trùng không được giới thoát chớ? Nếu việc hôn nhân mới cần phải xem tông, xem giống, nếu cầu thiện-pháp cũng cần phải xem giòng giõi; vả lại, nếu cần thiện pháp không phải xem giòng giõi, nghĩa là sinh ở nhà quí-tộc, nhưng lại làm đều bạc ác ai cũng chê trách, vậy nên gọi là người hạ tiện; chẳng tóc đầu hèn mọn nhưng có đạo hạnh ai cũng kính mến, vậy nên gọi là người tôn qui đức hạnh đã sung-mãn, thì sao không kính lễ. Ta lại thường thấy người đời chuộng vàng ngọc đeo quấn cho cổ với tay, dùng gấm vóc che thân mua mủ tanh hôi; nào biết đầu mà cao đeo ngọc gươm bạc, hèo hoa vàng có biết ai đã thoát được? Má phấn, môi son, bận vàng bìa đá nơi suối vàng ai đã lành chưa? Giàu sang như ta đây, sang làm Thiên-tử, giàu coi bốn bể còn thiếu vật chi song lời Phật không nói dối, vậy ta không dám trái. Thì dạ như ép cây mía lấy nước bỏ bã, thân ngươi cũng thế, quí mà thường gỗ của tin chết đã đưa đến, thì thể quăng xuống đất, còn hành động được sao? Dạy có « nghiệp » tùy thân nghĩa là phục nghiệp như nước mía đục, đem làm mật, làm đường phân biệt tốt với xấu, vậy cung kính những tri thiện tức là đem thân bọi hoại đổi lấy thân kiên-loa, cũng như lửa cháy nhà nội vàng mới khuân tài vật, chỉ bằng trừ nước sẵn thân người khi làm chung mới hối hận rằng không dự tu, chỉ biết cậy mình tôn quí nhưng thế đành được sơi mình nơi ngu tối đa thật gần tương tử 36 chẳng thế thì sang hèn đồng đẳng, vậy tinh nhân-loại phải nên yêu mến; vả lại cái thân nầy như chớp nhân như sương tan, như chiêm bao, như bọt nước bèn nững được bao, phải thì tu thiện vững chãi như núi Tu đi, như đại-địa.

Theo B. B. P.

Ngày định không đổi, 11 Aril 1929 tới nầy thì số S.A.M.I. P.I.C. sẽ xổ. Thân-tài gò cửa, Đông-bào ta nên kíp mua mau. Mỗi số 2$00, khắp nơi đều có bán.

Làm giàu! làm giàu! Có nghĩa! có nghĩa!

DIỄN-TÍN

ĐẠI-PHÁP

Nước đặc

Nước đặc có cụt, trói cùng sông bể Đại pháp. Nước dưới kinh đặc lại. Sự quá giang phải ngưng ba tuần lễ.

∴

Lần thứ nhứt cách 40 năm nay nước sông Seine phía trên thành Paris, bị đặt lại.

∴

Sắp đặt các phòng Thương-mãi nơi cõi Đông-pháp

Trong nhựt-báo nhà nước, có in chỉ dụ sửa điều thứ 11 chỉ dụ ngày 27 Mai 1922 về sự sắp-đặt các phòng Thương-mãi nơi cõi Đông-pháp lại.

∴

MEXIQUE

Sập trại lính

Một cái trại lính tại thành Monterey bị sập. 7 tên lính sơ-đã bị chết, và 12 tên khác bị bịnh.

∴

HỒNG-MAO

Trời lạnh quá!

Trong nước trời lạnh quá, nhiều người chết rồi xuống không biết bao nhiêu. Người ta sợ bị trời lạnh, rau-đậu phải hư. Tại thành Londres, khoai-lang không đủ mà ăn.

∴

RÉPUBLIQUE ARGENTINE

Hỏa-hoạn

Những kho trữ hàng-hóa nơi thương-khẩu Buanos-Ayres bị hỏa-hoạn. Lửa cháy nổ lớn lắm.

∴

THƯỢNG HẢI

Chiếc «Jules Michelet» tới Thượng-Hải

Tàu tuần «Jules Michelet» đã tới Thượng-hải hồi sớm mai bữa 16 Février.

∴

Bạc dự trữ

Bạc dự trữ lại Thượng-hải được :
69.570 000 lượng
104.040.000 bạc đồng
và 8.740 bạc nén.

Hỏi Đông-bào!

Hãy tiện-tặng đi. Nên nghĩ tới việc tương-lai của qui đồng-bào, của gia-quyến qui-vị và của nước nhà. Người nào mà không có tiền dư thì không làm gì động cả!

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

ĐOẠN THIÊN TIỂU THUYẾT

Trách ai ăn ở vô nghì

(Tiếp theo)

Nàng Tây-Hoa lóc bưng rổ về đi dọn dẹp nàng cứ ngó lại chiếc tàu hoài, cho đến lúc nàng đi khuất mới thôi. Về nhà nàng đi lại xóm chơi thì nàng nghe ai nấy đều nói chắc ký thi lấy thế nào Nguyễn-kỳ-Phùng cũng đậu. Nàng nghe như vậy nàng lấy làm vui vẻ hết sức. Vì chàng mà thi đậu thì làm sao cũng có sở mảnh về, thế nào chừng đó chàng cũng đi cưới nàng cũng nhan sanh hiệp một nhà, khỏi lo rồi kẻ nam người bắc.

Nguyễn-kỳ-Phùng đi thi đã đặng ba ngày, nhưng không có tin tức gì hết, nàng Tây-Hoa bây giờ mới lấy làm lo sợ.

Một buổi chiều nàng đi lợi tiệm mua đồ nghe người ta nói rằng Lê-bức-Ái đã thi đậu rồi nên có đánh giây-thép về cho ma mẹ trò hay, còn Nguyễn-kỳ-Phùng và ba bốn người nữa thì không có tin gì hết. Nàng nghe nói lại càng bối rối thêm nữa. Về nhà nàng ngồi đứng không yên, mắng cớ lo sợ về cuộc thi của Nguyễn-kỳ-Phùng mà thôi. Một hồm nàng đang ngồi và ăn trước cửa xảy thấy ba bốn đứa nhỏ đi ngang qua và nói với nhau rằng : « Ê! bây, anh ba Phùng thi đậu rồi, nội xóm mình có một mình ảnh thi đậu mà thôi, còn bao nhiêu rớt hết ». Nàng nghe nói buông ăn chạy ra kêu một đứa nhỏ lại mà hỏi : « Nè em! sao mà em biết anh ba P. ăng thi đậu ? »

— Sao lại không biết, hồi sáng tôi đi chợ chơi, tôi gặp ảnh xách valise về. Tôi có hỏi ảnh đậu rớt, ảnh nói đậu.

Mừng nầy còn mừng nào hơn. Nàng trông cho gặp mặt Nguyễn-kỳ-Phùng mà hỏi thăm coi chàng tính mần việc chi. Nàng trông hoài mà không thấy Nguyễn-kỳ-Phùng tới thoán trước nhà. Mỗi lòng trông đợi nàng mới giả dạng đi mua là chuỗi, đi thẳng lên nhà Nguyễn-kỳ-Phùng. Đến nhà nàng thấy Nguyễn-kỳ-Phùng nằm trước võng, nàng bước chưn vô tới cửa miệng liền hỏi : « Thưa anh ba mới về, em được tin rằng anh thi đậu nên em tới mà mừng anh.

— À tôi mới về hôm qua.

— Dạ thưa anh Ba, anh thi đậu rồi anh tính mần việc chi ?

— Việc đó tôi chưa tính được, nhưng theo ý tôi muốn đi thi thơ-ký, vì tôi mới nghe nói rằng tại tòa bố X... có khuyết một thầy. Nên ngày 15 tây nầy sẽ có mở hội thi mà chọn một người. Bữa nay mới có 2 tây, vậy tôi còn nghỉ vài bữa rồi tôi sẽ viết đơn gởi xin thi.

— Em cũng cầu xin cho anh được đắc kỳ sở nguyện luôn.

— Gả ơn có.

Từ ngày Tây-Hoa mà nói chuyện với Nguyễn-kỳ-Phùng tới nay thì nàng thường tới lui nói : « Cha chả, sao lòng nầy lo sợ anh Nguyễn-kỳ-Phùng bội nước quá. Chưa gì mà thấy cách ăn nói của mình thì đã có hơi dòi dột. A biết sau rầy chẳng có nghĩ đến ta chăng! »

Cách vài ngày Tây-Hoa nghe người ta nói rằng Nguyễn-kỳ-Phùng đã thi đậu thơ-ký rồi. Nội xóm ai nấy đều khen ngợi Nguyễn-kỳ-Phùng, nàng được nghe tiếng người ta khen kẻ yêu của mình thì nàng vui lòng là thế mấy. Nguyễn-kỳ-Phùng thi đậu thơ-ký rồi thì vàng một cái tuần, nàng cũng thường lên nhà đi chơi Nguyễn-kỳ-Phùng nhưng không thấy chàng. Nàng có hỏi người đi đâu thì Nguyễn-kỳ-Phùng thì người ấy đáp : « Thầy

Phùng nó thì đậu rồi nó về đây có một ngày kẻ thầy cai-ông Long-Hồ mới qua nhà chơi. Nó đi hơn ba bố, bữa rày mà sao chưa thấy nó về.

Nàng nghe nói lấy làm buồn bực không hiểu thầy cai mới Ngư ấy-ký Phùng qua nhà chỉ mà lâu quá không thấy về. Nàng lại đem bụng nghĩ rằng không biết chừng thầy cai muốn gả con cho chàng nên mới cầm ở bên nhà chơi.

Từ ngày mà nàng nghỉ về khoản đó thì nàng ăn uống không được vì nàng e cho Nguyễn-ký Phùng thấy con gái thầy cai giàu mà quên nàng đi chăng. Mà có lẽ cái nghi của nàng có thật.

Một hôm nàng đang ngồi mân cửi trước sân, có một đứa nhỏ chạy tới rồi; Ba chị Hai, chị có hay cái gì không?

— Hay cái gì em?

— Anh ba Phùng đã cưới con gái của thầy cai rồi.

— Mà sao em biết?

Họa là có một mình chị không biết mà thôi. Chớ nội xóm ai mà không hay. Còn chị muốn tin chắc nữa thì chị hãy chịu khó đứng dậy một lát thì chị thấy».

— Thấy cái gì?

— Anh ba Phùng với vợ anh đi về bên nầy, lát nữa nước lớn sẽ trở về nhà thầy cai, thế nào cũng đi ngang qua đây. Hễ người đi hàng một chiếc tàm bàm tỏ lắm, chị hãy ra mé sông đứng mà coi.

Nàng Tây-Hoa nghe nói thì chưa tin rằng hột vi nàng rõ biết Nguyễn-ký-Phùng là người học rộng hiểu suy xét rộ đời, khó gì đến lần biến tình lại quên hồi tấm mẳng. Nhưng càng cũng có chút dạ hồ nghi nên nàng tính ra mé sông mà chờ. Quả y như lời trẻ rồi, dưới một chiếc tàm bàm bảo chèo rất đẹp có hai người ngồi đưa lưng nhau. Người đàn bà thì quần áo rất đẹp vàng vòng bực tỏ, rõ ràng là nàng Yến-Ngọc con của thầy cai lớn ở Long Hòa, còn người thì ngồi day mặt ngó qua phía bên kia sông. Nhưng Tây-Hoa cũng nhìn được là Nguyễn-ký-Phùng. Nàng ngó thấy tận mắt thì nàng mới biết rằng là Nguyễn-ký Phùng đã quên hết thệ hải. Nàng ngó theo chiếc tàm lầm mà rưng rưng giọt lệ. Nàng tủi phận mà khóc và than: «Uổng bấy lâu càng thau nguyện ước, mà ngày lòm nay chàng lại quên lời. Trách ai sao chẳng nhớ thuở bắc-ve cuộc lứa, nhớ ai mà đặng hiện vinh, đến nỗi các lỗ lại nỡ thấy trăng mà quên đèn! Nàng lấy khăn lau nước mắt mà ngó theo chiếc tàm bàm mà nói: Thôi em Tây-Hoa cũng cần nguyện cho anh ba cùng cô Yến Ngọc được sống nhau trăm năm hết tóc, còn tấm em đây không còn kể chi. Em đứng muốn dùng dây oan trái mà trói cổ cho rồi, dặng cho khỏi thấy một tội, chi nữa. Nhưng hễm vì bà mẹ em còn sanh tiền nên khó nỗi tới lui, song em cũng nguyện ở vầy mà cọi người bạc nghĩa».

T. Q. T. CÚC-HÀ

(Tân-an-Tây)

(Còn tiếp)

Dịp may khó kiếm

Vì phải đi xa nên muốn bán một cái xe-hơi CITROËN B. 12 — 10 mã lực. Còn mới lắm, máy tốt và chạy rất đầm — Có sẵn cái bánh xe — Bù đồ cần-dùng theo xe — Lại có bảo-kê các sự nguy-hiểm cho xe và luôn 2 người bộ hành tới ngày 19 Mars.

Vì bán gấp dặng một trong 15 ngày là phải đi xa. Nên ai cần dùng nên sớm lại nhà-in UNION 5 đường L. Mossard số 18, Saigon (gần trường-học Taberd) mà thương-nghị.

Lễ khánh thành sân Tennis Cailay

Ngày chúa nhựt 3 Février 1929 hội Thể Thảo Cailay làm lễ khánh-thành sân Tennis trong thể. Có mời quan lớn chánh chủ tỉnh Mytho, các viên quan Langsa và Annam các tỉ, các sở, các nhựt gia, thương-gia hiệp ở tại Cailay và Mytho rất đông đảo. Có nhạc Langsa (orchestrophone) của M. Jacques Lê-văn Đức ở Mytho cho mượn để giúp vui. Và có 4 chiến tướng danh banh vợt rất tài được chơi: M. Chim-nối danh vô địch trong Nam-kỳ. M. Kiểu là tay đấu thắng phần thưởng hội chợ phiên Saigon năm 1927 (coupe de la foire), M. M. Thế và Truân là hai tướng thắng đặng coupe Lâm-quang.

Bữa kỷ trong ngoài chưng dọn, cờ xí rực rỡ. Đến 3 giờ chiều thì các quan Tây Nam lần lần đến rất đông. Đúng 4 giờ, quan chủ tỉnh và lịnh phu nhơn ngồi xe đến, nhạc danh bản Marseillaise tiếp mừng. Kế 4 tay chiến tướng khởi sự đuợt balle đánh qua lại mau lẹ nhe nhàng, đờ gai gan gàng làm cho mọi người đều vỗ tay khen ngợi. Sáu giờ tới liệc rượu Champagne, các quan vô nhà tiệc ăn uống vui chơi, gần mãn tiệc thì có quan lớn ủy-hội quới: là M. Giai, chánh chủ hội Thể Thảo Cailay, đọc một bài thế một cho trong hội để tỏ lòng cảm ơn trước quan chánh chủ tỉnh có lòng sốt sắng lo giúp cho hội, sau cảm ơn các viên quan Langsa và Annam cũng qui ông qui bà đã tới làm hội giúp cần người giúp công lo cho hội đặ lập thành. Kế quan chủ tỉnh đáp lời rất châu chỉ cho hội được vinh vẻ. Mấy việc các viên quan Langsa kiếu từ. Hãy giờ đọc tổ bàn đãi các viên quan Annam, cũng rất thương gia nồng nhiệt ăn uống rất chuyện, vui cho đến 11 giờ mới mãn.

Cuộc lễ khánh thành nầy trước nhờ quan giám đốc các trước, trong tỉnh là M. L'Estrade lo sắp đặt, mới đãi các viên quan Langsa, sau quan đốc học trường Cailay là M. Nguyễn-tr.n.-Thăng lo lắng các việc, cùng các giáo chức trong trường lận tâm, mỗi người lo mỗi việc.

PHỈNH DÁN

Tàu đi các nước

TÀU CHẠY VỀ

Chiếc Chenonceaux *ở Pháp sẽ đến tới 6 Mars.*

Chiếc Bougainville *ở Pháp sẽ đến tới 1er Mars.*

Chiếc Angkor *ở Tonkin sẽ đến tới 25 Février.*

Chiếc Dorise *ở Tonkin sẽ đến tới 26 Février.*

Chiếc Claude Chappe *ở Tonkin sẽ đến tới 3 Mars.*

Chiếc Cap Varella *ở Tonkin sẽ đến tới 5 Mars.*

Chiếc Compiègne *ở Trung-quốc về Nhựt-bổn sẽ đến tới 1er Mars.*

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc Compiègne *sẽ chạy Pháp tới 5 Mars.*

Chiếc Pei-Ho *sẽ chạy Pháp bữa 22 Février.*

Chiếc Amboise *sẽ chạy Pháp bữa 23 Février.*

Chiếc Cap Varella *sẽ chạy Pháp tới 9 Mars.*

Chiếc Bougainville *sẽ chạy Tonkin tới 4 Mars.*

Chiếc Claude Chappe *sẽ chạy Tonkin tới 7 Mars.*

Chiếc Paul Beau *sẽ chạy Bangkok bữa 25 Février.*

Chiếc André Lebon *sẽ chạy Trung-quốc và Nhựt-bổn bữa 23 Février.*

Chiếc Yangtsé *sẽ chạy Trung-quốc và Nhựt-bổn bữa 25 Février.*

Chiếc Roume *sẽ chạy Singapore bữa 25 Février.*

Các tin của Nữ-công học-hội (Huế)

Bà Công-sứ Thừa-thiên đến thăm hội Nữ công Huế.

Hồi 13 Janvier, hội Nữ-công được tin Công-sứ phu nhân đến thăm hội, thì ban tri-sự liền cho giấy đi báo cáo các hội-viên, mời đến để chực nghênh tiếp một vị qui khách đã có lòng tốt đối với sự giáo-dục của bổn-lưu Annam chúng ta mà bấy lâu đến, nên chị em hội-viên bữa ấy tới cũng đông; duy bà Hội-trưởng đi Nam-kỳ chưa về, cho nên bà Phó hội-trưởng thay mặt.

Khi Công-sứ phu nhân đã xem xét các công việc của hội làm, đều khen ngợi, cho là lần đầu sắp đặt, được 3 chỉnh như thế, thật có cái hy-vọng phát-đạt cho nữ giới tương lại nhiều lắm. Phu-nhân có hứa nhận lãm danh-dự hội-viên, và sẽ giúp cho hội một số tiền để sắm sang thêm các công việc trong hội.

∴

Về việc làm thêm nhà hội-quán

Từ khi công nghị-viên Trung-kỳ Trần-bá-Vinh có ngỏ lời cùng cho hội một số bạc 2000$ và cái bằng-đồ kiểu nhà để làm nhà hội-quán lại sở vườn của hội mới mua; song bấy lâu các nhà thầu-khoán lãnh chưa yên giá, và mấy tháng nay trời mưa lụt luôn, con đường đi vô nhà hội bùn lầy khó đi, sự vận tải vật liệu mất nhiều công phu, nên phải tạm dình lại, ra giêng mới bàn việc làm được.

Nay xin nhắc lại để chị em hội-viên vì công cô ủng được bổ, cái số bạc của ông Trần-bá-Vinh nói cùng cho hội 2000$ để làm nhà hội-quán, nhưng hiện nay ông còn gởi lại nhà băng Pháp-Hoa ngân-hàng, chờ hội chưa nhận về đến. vì để có lời giao hẹn bao giờ khởi công làm nhà mới nhận.

∴

Con đường đi vào hội Nữ-công

Nguyên sở nhà hội mới tạo nay còn đường Khải-định, nhưng nhà trước chưa khởi công làm, theo đường cũ người ta thường đi đã thấp lại hẹp, có các dơ bẩn, những khi hợp hội, và họp trò lại tới họp tập, ai nấy đều phải phân nàn là bất tiện. Mới đây hội có đệ đơn lên quan Công-sứ Thừa-thiên xin nhân công, còn vật liệu thì hội chịu, được 10 tên phạm làm gần hai tháng công, ngày sau con đường dài hơn 40 thước lắm, đến tận sở đất của hội mới mua, bề ngang rộng hai thước lấy, đi xe điện dặng; bây giờ quang rạng bằng thẳng, không những người trong hội đi, mà chung quanh vùng đi bệnh nhân thấy đều lưu thông cả.

∴

Hội Nữ-công nghỉ tết

Bữa 3 Février, bàn tri-sự có giấy báo cáo cùng các hội viên đều biết: nhơn ngày tết gần tới, theo lệ thường năm trước, hội nghỉ làm việc ba tuần. Bắn ra giêng, ngày chủ nhựt 24 Février lại hiệp hội, để xem chương-trình và sổ sách làm trong năm cũ (1928), và trù tính công việc về năm mới (1929).

Nữ-công học-hội Huế kính-cáo.

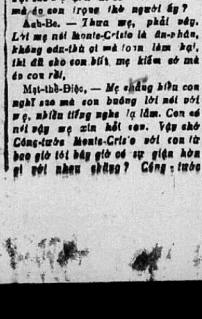

Lời giới thiệu bộ tiểu-thuyết

Việt Nam Lý-trung-hưng

Từ khi tiểu-sử tiểu-thuyết Tàu truyền bá qua nước ta mà biểu dương những sự tích các đáng anh hùng hào kiệt bên Trung-quốc, xem đã hồng hà sa số, đến đỗi trong nước ta các trường hí viện, và các đứng nhơn sĩ cũng đều trung dẫn ra mà nói năm ngo ca lang; bao nhiêu học thuật tư tưởng của ta lâu nay đều khuynh hướng qua nước Tàu cả thảy.

Chi như những sự nghiệp anh hùng kiệt sĩ của ta, thì dù bỏ dẹp trong cõi ù minh, thật cũng một sự đáng buồn đáng hận.

Bởi sao lẽ bởi các đáng nhơn tài về đời trong nước ta, từ đời Hoàng-thượng tôi đến Hoàng-triều Nguyễn-thị bây giờ, chỉ có nêu ra một ít đoạn đại lược trong quốc sử, rất là sơ luận ngắn, khiến cho xem tới thì lối tâm mới mệt như thấy trời mây; đọc tới thì lại lẻo lẻo rồi như nhai giao lức, không có khi vị, không có vấn hoa.

Vì thế mà người trong nước ít hay ham mộ hoan nghinh; làm cho phần nhiều quốc dân ta, tuyệt nhiên như đã quên nói quên giống.

Nay tôi xem bộ tiểu-thuyết của ông Phạm-minh-Kiên nhan hiệu là: Việt-nam Lý-trung-hưng, thấy Lý-thường-Kiệt là một danh tướng của nước ta trong đời nhà Lý, khi đánh Trung-quốc, lúc đuổi Chim-thành, thật là chinh nam phạt bắc, chẳng nông sơn hà, dẹp loạn phò nguy, vang bồi Tổ-quốc, Coi công nghiệp Lý-thường-Kiệt nào có kém gì Địch-thanh đời Tống, Nhơn-qui đời Đường. Quan-công đời Hán bên Trung-quốc.

Vì cớ quốc sử ta cho Lý-thường-Kiệt là một tướng « Vô-cổng đệ-nhứt » trong triều Lý-thị.

Nhưng rất tiếc thay, tên tuổi Lý-thường-Kiệt đều chôn mất trong một cái hàm lịch-sử hơn tám trăm năm chục năm nay.

Ôi! một giấc yêm điểm, ngàn thu tịch mịch, không ai ngộ ngàn nhắc nhở chi tôi.

Nay nhờ có tuồn bút trước tác của ông Phạm-minh-Kiên, làm cho Lý-thường-Kiệt được tái sinh ra trước mắt khán-quan, thì chi tỏ tỉ ngày kia cái danh-giá Lý-thường-Kiệt nầy, cũng được đem ra mà ca tụng mua mến trên sân-khấu của các nỏ-đài trong bổn-quốc.

(Cholon) TÂN-DÂN-TỬ

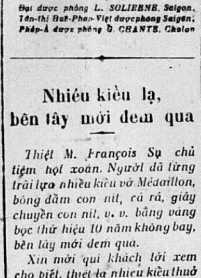

Có bán tại:

Đại dược phòng L. SOLIRÈNE, Saigon, *Tân-thị Bát-Phố-Việt được phòng Saigon; Pháp-Á dược phòng* O. CHANTE, Cholon

Nhiều kiểu lạ, bên tây mới đem qua

Thiệt M. François Sự chủ tiệm hột xoàn. Người đã từng trải lựa nhiều kiểu vọ Médaillon, bông đâm con nít, cà rá, giây chuyền con nít, v. v. bằng vàng bọc thứ hiệu 10 năm không bay, bên tây mới đem qua.

Xin mời qui khách tới xem cho biết, thiệt là nhiều kiểu thuở nay chưa thấy.

Còn Hột xoàn mới qua, từ rày M. Francois Sự quyết mua rất hột thứ thiệt tốt mà thôi, và hạ giá thiệt rẻ, dặng giành mối.

Lại ai mua rồi không vừa ý đổi lại dặng. Nén xin mời qui bà đến xem.

68 Bd. Bonnard Saigon.

CHẤN-HƯNG HỌC-ĐƯỜNG

(Trước là Institution Nguyễn-phan-Long)

204-214, Đường Legrand de la Ľraye — SAIGON

Nhơn vì ông Nguyễn-phan-Long mắc nhiều việc, nên ông giao cái trường cửa ông lại cho tôi kể từ ngày 1er Février 1929.

Trường sẽ đổi tên là CHẤN-HƯNG HỌC-ĐƯỜNG và thuộc trọn quyền tôi coi sóc. Trường vẫn có đủ hết học bực:

BỰC SƠ HỌC (Cycle primaire) — Cours Elémentaire, Cours Moyen, Cours Supérieur

BỰC TRUNG-HỌC (Cycle primaire supérieur) — 1re année, 2e année, 3e année, 4e année

Trường in-bổ lại và kiếm thêm giáo-sư giỏi dặng chỗ ăn chỗ ngủ và sự học-hành của học-sanh được hoàn-toàn. — Trường sẽ mở thêm lớp học tối (Cours d'adultes) để cho các người lớn tuổi muốn học thêm chữ Pháp, lớp dạy các học-sanh thi vào trường Cao-đẳng Thương-mãi (Ecole supérieure de Commerce, và thi vào trường Cao đẳng Tạo-tác (Ecole supérieure des Travaux Publics), lại có lớp dạy âm-nhạc Tây cho các học sanh muốn thi bằng Brevet Elémentaire hay là Brevet supérieur.

Ngày tựu trường nhằm ngày 1er Mars 1929 (20 tháng giêng). Các học sanh cũ trường Nguyễn-phan-Long thì cứ ngày tựu trường cứ tới học, còn các học-sanh mới thì phải viết giấy xin học trước mà giữ chỗ và đến ngày tựu trường phải có cha mẹ, bà con dắt lại thì trường mới lãnh.

ĐÀO-MỘNG-HÙNG,

Tốt-nghiệp trường Cao-đẳng Sư-phạm cựu Giáo sư trường nhà-nước.

Huỳnh-công-Phát Học-đường

19 à 33 Bd Kitchener *(Cầu ông-lãnh)* Saigon

BẢI-TRƯỜNG: ngày 30 Janvier 1929.

TỰU TRƯỜNG: ngày 1er Mars 1929, nhằm ngày 20 tháng giêng Annam.

Bổn trường lập ra từ năm 1921 tới giờ, mỗi năm học-sanh rời bổn-trường đi thi đều đậu được đa số, là vì bổn-trường lận lâm lo lắng trong sự giáo dục và dạy-dỗ cho học sanh và năm nào cũng chọn rộng thầy cô đủ tài chỉ và thiện-nghệ về khoa giáo-huấn.

Mấy vị giáo sư dạy kỳ nhập học nầy, xin đăng tên dưới đây:

M. Gremillet, *Cấp bằng thượng-đẳng và Cấp-bằng thiện nghệ về khoa giáo-huấn, cựu Đốc-học trường Tư-Thục bên Đại pháp.*

MM Jules, *Cử-nhơn Văn-pháp.*

Trương-văn-Huấn, *Cử-nhơn khoa Lý-học.*

Trần phạm-Hồ, *Tú tài toàn Văn-pháp.*

Hoàng minh Giám, *Cấp bằng Cao đẳng trường Sư-phạm Hanoi cựu giáo-sư*

Nguyễn thế-an-Tú, *Cấp bằng Cao đẳng trường Sư-phạm Hanoi, cựu giáo-sư.*

Alexis Nghĩa, *Cấp bằng Tốt-nghiệp, cựu giáo-viên.*

Trần thương Trân, *Cấp bằng Tốt-nghiệp trường Sư-phạm Saigon, cựu giáo viên.*

Trần xuân An *Cựu giáo-viên, quyền phó Đốc-học trường tỉnh Bến-tuần.*

Lê tấn Các, *Cựu giáo-viên.*

NOTA. — Kỳ tựu trường nầy bổn-trường có lớp dạy rút học-sanh có Cấp bằng sơ-học rồi mà muốn thi vào trường lớn nhà nước như College Pétrus Ký và trường Sư-phạm Saigon (Ecole Normale d'Instituteurs, Saigon).

Từ lớp nhì (Cours Moyen) sắp lên, có giáo-sư Tây và Đầm dạy.

Xin viết thơ đặt chỗ trước và hỏi điều lệ bổn-trường.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

Ngày 2e Février 1929.

GIÁ BẠC

	2/2	31-1
Nhà-nước	12F.50	12F.50
Ngân-hàng Đông-pháp	12 30	12 30
Banque Franco Chinoise	12 30	12 30
Banque de Saigon	12 30	12 30
Financ. Fse. et C.	12 30	12 30
Hong-kong Shanghai	12 30	12 30
Chartered Bank	13 30	13 30

∴

MỄ CỐC

Giá cho đến nhà-máy Cholon bao lấy luôn giá lúa 100 kilos

	Par piastre du $	Par 100 k.
Vinhlong	4$30	6$32
Gocông	4 40	6 47
Bal-xan	4 35	6 40
Bacliêu	4 36	6 41
Geo trắng thường	4 25	6,25
Namvian	Geo trắng	4 30	6 32
	Geo 6o	4 01	5 81

ANNEXE

HUỲNH-KHƯƠNG-NINH

Giadinh

Trường Annexe Huỳnh-khương-Ninh lãnh học-sanh từ lớp chót (cours enfantin) cho tới lớp 1re année.

Có thầy Langsa và Annam dạy hầu hỏi.

N. B. — Bổn-trường «Pensionnat Huỳnh-khương-Ninh» rue d'Ariès Dakao không thâu học-sanh ở trong nữa đặng, vì hết chỗ. Ở ngoài vô học đặng, song bổn-trường không thâu học-sanh lớp 4e, 3e, 2e và 1re année nữa.

Feuilleton n° 875 — Du 22 Fév. 1929.

TIỀN CĂN BÁO HẬU

CUỐN THỨ NĂM

HỒI THỨ XI

Anh-Ba si nhục Monte-Cristo

(Tiếp theo)

Mẹ đã thấy Công-tước Monte-Cristo không chịu ăn-năng mới mau lại xin nhà mình, thì Công-tước Monte-Cristo hả chẳng phải cứu nhà con nhà mình sao?

Mạt-thê-Diệu tai càng nghe Anh-Ba nói tới, mặt càng xanh như chàm, lòng càng rung-rẩy; song càng giựng dập càng rõ:

« Con nói rất gì mẹ Công-tước Monte-Cristo là người tài nhà? Bộ con điên rồi sao con, Anh-Ba? Ai nói mẹ con lợ vậy, con? Con quên rằng Công-tước Monte-Cristo là ân-nhân của con hay sao? Con nói Công-tước Monte-Cristo là người cứu tử con bên Tàu-lí, đến con khỏi tay cường đạo, con về nói tiền đâu cho chàng mà con biết mà đền đa; tử nhà biết đặng Monte-Cristo đến giờ, thì mẹ đã gỡ sai người sắng là thuốc hậu, tự rách Bắc-kinh, chớ mẹ có thấy chi mà oán thù con không nói vậy. Theo ý mẹ, con đã nghe lắm nghi lỗ rồi đó con. Vậy mẹ xin con hãy bỏ cái ý kiến-gì đi, đừng làm mích lòng ân-nhân, mà mẹ lại khuyên con ở cho trọn niềm, trước sau cho vẹy.

Anh-Ba nghe qua tiền đáp cách khẩn-khái rằng:

« Trước khi nói con cũng biết, con có nói ra làm gì mẹ cũng kiếm cớ chối, lựa lời khéo mà đẹp con kinh trọng người ấy vậy!»

Mạt-thê-Diệu nghe dứt, lòng dường bỏ thịt, ứng đỏ mặt đáo, song cũng dằn, nói tỉnh nam thuốc, không cho con biết:

« Ủa! Tại sao con nói là vậy con? Tại sao mẹ lại làm cho lỗi khiến mà đẹp con trọng thế người ấy?

Anh-Ba — Thưa mẹ, phải vậy. Lời mẹ nói Monte-Cristo là ân-nhân, không oán-thù gì mà làm hại, thì để cho con biết mẹ kiếm cớ mà đẹp con rồi.

Mạt-thê-Diệu, — Mẹ chẳng biểu con người sao mà con buộc lòng nói nói mẹ, nhiều tiếng nghe lạ lắm. Con có nói vậy mẹ xin hỏi con. Vậy cho Công-tước Monte-Cristo nói con là bao giờ tới bây giờ có sự gian hùm gì với nhau chăng? Công-tước Monte-Cristo có làm chi mích lòng con chăng? Thì nói cách bỏ bữa rày đây mẹ với người con không hề trả lời. Bây giờ, mẹ nói cho con hay rằng trong mình mẹ không an. Vậy con vào đây rồi ở lại đây, nói chuyện với mẹ cho vui, chớ để một mình quạnh-quẽ.

Anh-Ba. — Thưa mẹ, có chi vui mừng cho bằng con gần mẹ, mẹ cần con; cho nên lời mẹ dạy con ở lại đây nói cho vui là lời châu-ngọc, con còn dám cải lẽ nào; nhưng bởi con có chuyện kỳ trong gộp rất, con cần phải đi gấp bây giờ, chẳng là nỗi đêm nay con trở về mà.

Mạt-thê-Diệu. — Con có nói con có việc gấp thì con đi. Mẹ cũng chẳng muốn buộc con thêm lỉnh mệt khan chi cho nhọc đó.

Anh-Ba nghe rõ lời mẹ nói, song ý-tứ không ngăn, sắc mặt bỗ đi mới nước. Anh-Ba ra khỏi phòng bèn đến cửa tả thì thấy Mạt-thê-Diệu tiễn tới về đem những con nhỏ đây mà dạy con theo cô Anh-Fa đi những đâu những đâu và làm chuyện gì cho biết. Kẻ tớ-nhỏ vâng mạng đi rồi, Mạt-thê-Diệu liền kêu con ả-hầu, dạy sửa-soạn cho bà đến trang cho sẵn ngồi chờ tin báo đâu rồng trong mình bà không an ổn.

(Còn nữa).

Bệnh Giang-mai KÉN CHỮA BẰNG COMPRIMÉS DE GIBERT

MƯỜI HAI NĂM DANH TIẾNG

Muốn được mau chóng mà khỏi hẳn bệnh Giang-mai, thì phải dùng thuốc Comprimés de Gibert. Thuốc nầy chữa bệnh Giang-mai rất hay, không có thuốc nào bằng. Thuốc nầy chữa bệnh Giang-mai rất hay, không có thuốc nào bằng. Thuốc nầy chữa bệnh Giang-mai rất hay, không có thuốc nào bằng. Thuốc nầy chữa bệnh Giang-mai rất hay, không có thuốc nào bằng. Thuốc nầy chữa bệnh Giang-mai rất hay, không có thuốc nào bằng. Thuốc nầy chữa bệnh Giang-mai rất hay, không có thuốc nào bằng.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG DƯỢC PHÒNG

Tiệm cái Rue Đại-Tân N° 145 Canton. — Chỗ trừ bán Rue de Canton N° 47 Cholon
Tiệm ngành Rue de Praire N° 96 Pnom-Penh

NHỊ-THIÊN HUYẾT-TRUNG-BỬU

Thứ thuốc nầy đã có thầy thuốc thí nghiệm rồi bảo không có sự độc địa chi trong thuốc cả.

Trăm nước thạnh suy cũng bởi tại nơi dân mạnh hay là yếu, dù nơi khí huyết mà ra, cho nên phải hiểu rằng khí huyết làm cho cường trong nước và bền chắt gốc lại thêm là giống rất mạnh mẽ, vì nay đương lúc chiến tranh nên ta phải gắp mà lo xét cho hết sức chờ nên chậm trễ phải lo những bịnh khí huyết cho lắm, mới đây trong thế-giới đã mở mang, muốn việc cũng phải lấy sự chắc là gốc. Vậy thì có thứ thuốc Huyết-Trung-Bửu là thứ rất bổ huyết của can tâm và thêm sức mạnh trong thân thể. Cũng vì bổ tim kiếm hết sức mới đặng thuốc nầy.

Người ốm yếu da mặt như giấy thì biết cái phần huyết đã hư rồi nếu uống lu n thuốc Huyết-Trung-Bửu bảy bữa thì da thịt trở nên đỏ sắc mặt tốt tươi khi chưa uống thuốc nầy thì lấy kim chỉ trên đầu ngón tay ra máu ít nhiều trên miếng giấy xem cho kỹ sắc máu thế nào rồi đến khi uống thuốc đặng 7 ngày cũng làm như trước chỉ máu nhiều lên giấy hầu gần máu trở nên tốt hơn đặng được lâu thì mập hơn khi chưa uống thuốc, còn khi mình chưa uống hãy đi cân thử cho biết đến khi uống thuốc đặng 7 ngày thì cân nặng thêm nữa cân còn khi chưa uống hãy cầm vật chi nặng trên một gần giờ lớn thì coi sức mạnh dường nào, đến khi uống thuốc nầy đặng 7 ngày lại làm y như vậy cầm hễ vật ấy nặng lên như không biết nặng, vậy thì phải biết thuốc Huyết-Trung-Bửu nầy làm cho mình mạnh mẽ là bao nhiêu.

Có như người máu huyết không đặng đầy đủ tỉ muốn nói chuyện nếu uống thuốc nầy phần khi đầy đủ ca hát hoặc nói đến 3, 4 giờ không nhàm mà rất sui vẻ vậy thì phải biết thuốc Huyết-Trung-Bửu rất hay và qui hoàn dường nào.

Còn người huyết hư bước đi ra không được nữa đặm dường thì mệt, uống thuốc nầy rồi chừng một tháng rồi chạy đến một dặm đường không biết mệt.

Còn thêm một chứng rất hay như làm đàn bà thai quá thì tạn thận đã kém suy thì thần ngươn lạnh, uống thuốc Huyết-Trung-Bửu sáu bảy bữa thì thần tinh thần lại và ấm hơi tinh khí bội nhờ máu mà ra kể phát huyết kém thì tạn thận phải kém nên uống thuốc bổ huyết ấy là uống bổ tạn thận vậy thì thấy những chứng bịnh nói trên đó đều phải biết sức hay dường nào.

Lại còn thí nghiệm người có ít nữa không tới uống thuốc nầy sáu bảy ngày thì người và có sữa hơn 3 phần khi trước nó tốt, còn người đàn-bà đương giáp tháng khi bỏm, khi dợt, khi trời, khi sục, làm đau bụng hoặc ra máu làm bằng không dứt, uống luôn một tháng thì huyết xấu trở nên đỏ tươi và đặng ngày không đau bụng còn đương luôn mỗi tháng chẳng hề trời sục nhằm đều nói đó đều làm chứng rõ thuốc Huyết-Trung-Bửu thêm phần huyết rất bổ ích là dường nào.

Thường khi con nít nó mắt sữa thì ngộ tiêm thiên đã kém thì sanh nhiều bịnh khó, hoặc đến năm trăm nó chưa biết đi đứng rõ biết bịnh ấy là tại khí huyết chưa đủ hoặc bịnh cam tích cũng bởi đó mà ra, như con nít từ bảy tuổi đến năm tuổi nó đã ăn rồi phải cho uống thuốc Huyết-Trung-Bửu 1 muỗn cà-phe mỗi ngày 3 lần pha với nước ấm thì trở nên mạnh mẽ xương cứng và chẳng hề có bịnh chi khác như khi còn nhỏ mau đâu đủ đến già nó không hay đau đớn.

Một người đàn-bà đương kinh đặng hoặc khi trời khí sục hay làm đau bụng uống thuốc nầy đương kinh trở nên tốt lại và đặng thai, còn những người đàn-bà có thai, uống thường thì khi sanh đẻ mau mắng và sức có mạnh, lại ngày sau đứa con ấy cũng ít bịnh mà đã có bổ dưỡng khí huyết trước thì cái sữa của người đàn-bà trở nên tốt cho con nít bú tự nhiên nó phải mạnh mẽ, có người đàn-bà huyết khí hư thì sanh rồi buồn lo lắng năm ngủ không yên, tại can hỏa hăng lên, làm đau bụng và nhức mỏi cả mình mà uống đặng thuốc Huyết-Trung-Bửu thì huyết tốt lại, cang hỏa chẳng hăng lên, khỏe khoắn trong mình và các chứng bịnh đã nói trên cũng tiêu trừ đặng hết.

Con người tuổi trẻ ngồi tiền thiên đã ngồi hậu thiên suy kém ham việc đâm dục khí huyết bao kém sanh ra da mặt vàng hay xây xẩm tối tăm đau lưng lắng đắng gối hay chơn yếu tuổi phải lắc tàn canh vậy thì tạn thận suy kém mà lưng cái đó làm ra lỗ tai lãng bàng thì phải uống thuốc nầy được một tháng thì mặt mày trở nên tươi tốt mà lần lần nó có sức mạnh và các chứng bịnh đã nói trên đó đều đặng tiêu hết.

Một người học hành kia phải bị ai lắng quá đỗ thì tâm huyết phải hao kém sắc mặt như giấy trắng, như đặng dùng thuốc nầy thì tâm huyết trở nên mạnh mẽ và khí huyết đã đã lại và nở nang lành vậy, con người rất nên xinh đẹp.

Một người già cả khí huyết suy kém tinh thần yếu tuổi hãy dùng thuốc nầy thì tự nhiên tóc xanh nở rất đen lại, có sức mạnh đa thịt hết dùng. thường ngày thêm sức giá trở nên trẻ lẻ.

Cách dùng: *Người lớn mỗi ngày uống 3 lần trước khi ăn cơm chiều độ 2 giờ mỗi lần 1 muỗn cà-phê, pha khuấy nước ấm ấm mà uống.*

Giá mỗi ve nhỏ . . . . 1$25 | Giá mỗi ve lớn . . . . 2$00

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ve xi VI-TÊ-SANH, kính cáo.

Hoàn-hải Tân-văn

Con Thuồng-luồng

Thuồng-luồng là một thứ vật thuộc về loài rắn, hay ở dưới nước. cho nên có thể gọi được là « Trăn nước ». Nó không có chân ; đầu nó vuông vuông như đầu con trăn ; hàm có răng chứa nọc độc ; mình thành bởi các đốt xương nối kết nhau. như xương rắn ; dài độ 4, 5, thước tây ; đuôi nó như đuôi con lươn. Thân trương nó bằng con trăn lớn. Da trợi như da lươn, lốm đốm vỏ xoen, song rất nhớt. Mà rất nhớt nó có chất độc, hễ động vào mình người ta, hay vật gì khác, mà cái nước nhớt thấm vào cơ thể vật ấy, liền cứng đờ không sao cựa cựa được, và cái nhớt ấy rửa khó sạch lắm. Các chất độc của con thuồng-luồng cũng vì được như chất ở mình con lươn điện (Gymnote) vậy. Bộ máy dưỡng nuôi thân thể, bộ máy tiêu hóa, tì vị, tuần hoàn, bộ hấp cũng như của con rắn. Các vận động, giác bộ và thần khinh của nó giống như con lươn. Cách sanh sản của loài thuồng-luồng, thời để trứng, có vỏ mềm như trứng rắn, thường hay để ở trong bang đá dần sông ngòi, hay ở bãi cát, và thường để vào mùa xuân ; nó cũng ấp như rắn vậy. Khi trứng đã nở con, thời mẹ đưa xuống nước và đi kiếm ăn. Đồ ăn của nó là các thứ sanh vật, như tôm cá, bọ nước v. v., có khi nó cũng ăn cả người ta nữa. Gặp người đi tắm sông Chảy sông Cả, thình thoảng thấy lối nó trước trên mặt bể lắm. Có lần nó ở dưới sông thấy vật trên bờ liền quăn đuôi lên cuốn kéo vật xuống mà ăn thịt. Thuồng-luồng hay ở các nơi gềnh ngòi rạch ; nhứt là ở những nơi có vũng sâu và có hang đá nhóm ra.

Năm 1905 bọn p-n làm cầu Mương-mé trên Phố-đoan, lấy hòi thần-mát rồi cá, cũng rủi được một co thuồng-luồng, dài 5 thước tây. Năm 1912 bọn đi vớt củ ở sông Cả-lấy, cũng thấy một con chết rồi, dài đến hơn 4 thước tây. Năm 1922, ở một vực kia, thuộc sông Tr a, châu Văn-chỉ, người ta cũng đánh được một con dài đến 6 thước tây, đang lúc nó đẻ ở trong gành. Người ta nói ở sông Thia có nhiều, và xưa ở sông Chảy cũng có nhiều lắm, song có một năm nước lũ, có thứ là độc của thứ cây kia rụng xuống làm cho chết hầu hết có một ngày bọ thấy đến mấy trăm con chết trôi. Trong mùa rét, thuồng-luồng hay tìm vào những hầm đá mà ngủ. Giống nó rất lì. Xưa nay chưa ai dám ăn thịt nó bao giờ. Không biết thuồng-luồng có làm lợi gì cho nhân loại không, hay chỉ làm hại thôi. Mong rằng : từ rày ai bắt được hoặc sống hoặc chết nên giữ lấy chớ nhà bác vật, quang nghiệm, đó cũng là một sự giúp vào khoa học vậy.

∴

Mặt mũi đàn-bà khác mặt mũi đờn-ông thế nào ?

Một nhà thống kê học ở châu Mỹ, để dụng công nghiên cứu lâu ngày, rồi mới đây, ông có viết một bài luận rằng : khứu quan (odorat) cần đàn ông mạnh hơn đàn bà ; mà số đờn-ông đàn bà, thì hai con mắt lẻ hầu có phần khác nhau lắm.

Nói cho thật, điều ông nghiên cứu, tuy không mạnh lẻ cho lắm ; nhưng mà cũng đáng tin, vì có một người làm nghề cho mướn các Thiên-ỷ-kinh ở Thamonix, cũng nói rằng : ông làm nghề cho mướn Thiên-ỷ-kinh đã lâu ngày, nên đã nghiệm được người lần thì đến chỉn lần xảy ra như thế, là : bề đàn bà, cầm lấy Thiên-ỷ-kinh mà xem bằng mắt lẻ ; đàn ông lại phần hẳn ; nể cầm lấy Thiên-ỷ-kinh mà xem, thì bọ nhắm mắt tỉ lại dùng mắt hửu cho được xem.

THUỐC NHỨC ĐẦU
ASPIRINE
DES
USINES DU RHONE

CHỮA KHỎI :
NHỨC ĐẦU
BỆNH CẢM
BỆNH GHÍP
CÁC CHƯNG ĐAU NHỨC

Thuốc nào tự nhận là công hiệu hơn cũng chớ tin
NHẬN KỸ TÊN HIỆU
"USINES DU RHONE"
Người chẳng lấy được thuốc hiệu chế tinh nào về uống thuốc

1207

C. J. BONNET

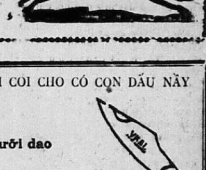

HÃY HỎI CHO ĐẶNG CÁI HÌNH
NGƯỜI CỠI NGỰA NÀY
KẺO GIẢ-TỐN MUỐN MUA ĐẶNG LẬN

HỄ MUA DAO THÌ PHẢI COI CHO CÓ CỌN DẤU NẦY

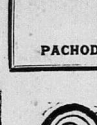

khảe vào lưỡi dao
thì mới thiệt là dao tốt.
Dùng nó thì thiệt là bền

PACHOD Frères & Cie. — Lyon

SẮP MỞ
Ba
PACHOD Frères & Cie Lyon

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạng vốn 250 ngàn đồng
54, đường Pellerin. — SAIGON

Dây-thép nói số 748 — Tên dây-thép : CRÉDITAM

— Nhận lãnh tiền gởi không hạng kỳ kêu là « *Comptes Courants et chèques* » bằng bạc Đông-Pháp hay là *tiền quan Langsa*, sanh lời 4 phần trăm (4%) mỗi năm.
— Nhận lãnh tiền gởi có số « TIẾT KIỆM » bằng bạc Đông-Pháp hay là *tiền quan Langsa* sanh lời đặng 5 phần trăm (5%) mỗi năm. Số nầy để cho người tiện-tằng. Rút ra khỏi phải cho hay trước và cho đợi lâu. Gởi vô bao nhiêu cũng nhận.
— Nhận lãnh tiền gởi có hạng-kỳ kêu là « *Dépôts Fixes* » cho lời 6 phần trăm (6%) mỗi năm nếu gởi một năm trọn. Khi rủi-ro xảy ra trước hạng-kỳ cũng đặng, nhưng mà tiền lời lãnh 4 phần trăm (4%) mỗi năm, cũng như bạc gởi không hạng-kỳ vậy.
— Mua bán ngân phiếu (chèques) và lãnh gởi tiền qua Đại-Pháp theo tàu thơ bay là bằng dây thép.
— Lãnh rẻ bạc hàng cho học-sanh Annam đương du-học bên Tây.
— Cho vay có người chắc chắn đứng bảo-lãnh và có đồ bảo-chứng hiện tại đủ.
— Cho vay ở ngoài-quốc về hàng hóa nhập cảng.
Công-ty VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG sẵn lòng mà chỉ cho quí đồng-bào biết rõ về công việc nhà Ngân hàng hay là hãng buôn.

Quí ông :
HUỲNH ĐÌNH KHIÊM, Phủ hàm, ở Gocông, *Danh-dự Hội-trưởng*,
TRẦN TRỊNH-TRẠCH, Hội đồng Hội-nghị tư, ở Baclieu, *Chánh Hội-trưởng*,
NGUYỄN-VĂN-CỦA, Chủ nhà in, *Phó Hội-trưởng*,
NGUYỄN-TẤN-VĂN, Nghiệp-chủ, ở Saigon *Quản-lý Hạnh-sự*.

Hãy hút thuốc
JOB

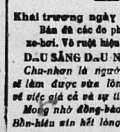

PASSER GAIEMENT LES LONGUES SOIRÉES
PRIX ÉTRE EPATANT à la Fête
CAMUSES RIRE FAIRE RIRE GAITÉ FRANÇAISE
65, FAUB. SAINT-DENIS, PARIS (10e)
Téléphone nº 2-7 NGUYEL ALBUM
LE QUOTIDIEN RIRE ILLUSTRÉ
Revues, Physique, Amusements de toutes genres
Hypnotisme à la portée de tous. Jeux de plein air, Sportifs, Instructifs, Scientifiques, Récréatifs, Artistiques, Littéraires, Théâtraux, Musicaux, Cinématographiques
Tendre ses poignets à la Boxe, gymnastique, escrime, canne, savate, jiu-jitsu, lutte, haltères, sandows, etc.
Chansons et Monologues, Pièces de Théâtres, Conférences, Romances, etc. etc. Pour Apprendre seul.
MATINÉS COTILLONS, PARADES — FÊTES, CARNAVALESQUES

HÃ BẢN BỘ PHỤ TÙNG XE HƠI
COMPTOIR CHOLONNAISE
Đường Tong-đốc-Phương, số 86, Cholon

Khai trương ngày 27 Oct. 1928.
Bản đủ các đồ phụ tùng cho xe-hơi. Vỏ ruột hiệu : MICHELIN
Dầu SẮNG Dầu NHỚT đủ hiệu
Chủ-nhơn là người Annam, chắc sẽ làm được vừa lòng các quí ngài về việc giá cả và sự tiếp rước.
Mong nhờ đồng-bào chiếu cố cho. Bổn-hiệu xin hết lòng cảm tạ.

THUỐC BÁNH
SIGMARGYL
ĐIỀU-TRỊ THEO PHƯƠNG-PHÁP HOÁ-HỌC ĐỂ CHỮA
BỆNH GIANG MAI BẰNG PHƯƠNG NỘI-ẨM
THAY ĐƯỢC THUỐC TIÊM
Dépôt général pour l'Indochine : PHARMACIE CENTRALE DE FRANCE
Ch. Bonnet, Place du Marché Central, Saigon
SIGMARGYL bán tại các hãng bào chế Âu-Á thuốc đều

CỨ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯỚN
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thì CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN
và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm bởi tạng phủ hư hay là bị không tiêu mà sanh ra.
Thuốc hườn nầy trị các chứng bịnh
NƯỚC DẦU, ĂN KHÔNG TIÊU,
NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT,
KHÔNG THƯ THỚI

BÁN TẠI Nhà ông Lương-y DEHAUT, 167, Faubg Mi-Denis Paris, cùng khắp trong mấy Đèm thuốc.

NỘI HÓA

Tại tiệm tôi có bán :
Gạo trắng, trà Hao Lái-thiêu, nước mắm Liên-Thành, nước mắm hòn Phú-quốc, *tinh 1$70 ve litre 0$70, ve nhỏ 0 20)* thuốc rượu Thiên-thời *rất thần hiệu*, đèn Cô-là, Bột Longxuyên, Savon Hảo-vinh, bánh Quốc-hồ, mứt gừng vân vân....

Xin mời quí ông quí bà đến mua giúp, đề được toại lòng. Có người đem đến nhé.

NGUYỄN-KHẮC-HƯƠNG
66, Rue Lagrandière
Téléphone 806

THỜI-SỰ CẨM-NANG
1929

Sách **Thời-sự Cẩm-nang 1929,** *đã gần in xong. Nguyên vì số sách in ra tùy theo số người mua mà thôi chớ không có in dư nhiều, nên qui ngài nào có cần dùng mua xin viết thư cho Bổn-hiệu dặn trước, khi sách in xong rồi thời Bổn-hiệu sẽ gởi xuống liền.*

Giá một cuốn là. . . . 2$50
Thêm tiền gởi. 0.35

Thư và mandat gởi cho :
VIỄN-ĐÔNG ẤN-QUÁN
Imprimerie de l'Ouest
14, rue L. Marchal — SAIGON

HÃY CẨN THẬN

Bổ có đi chỉ bậy ra mà coi bộ thiên-hạ thích dùng thì liền có đờ giả mạo. Quintonine thì phải nài cho được hiệu thiệt đừng thèm đờ giả mạo.
Vị Quintonine thắng vì chất cốt Quinquina. Hòa một chai Quintonine trong một lít rượu chác thì đã thành một thứ rượu bổ vô hạng khai vị thì chẳng có thứ rượu nào sánh kịp.

Giá mỗi chai. . . . . 0$50
Có trữ bán tại Pharmacie Solirène. Saigon.

Sao cho thêm sức thêm khỏe
SỐ LÀ BỔ CÁC CƠ THỂ CHO CON NHỎ

Các cụ già là người thảo lược, khi còn trẻ con không những các cụ nói : « Con nên ngoan nhé ! » các cụ nói lại : « Con làm chớ làm gì một người, hèn nhác khỏe. »
Thực thế, khi trẻ con đang tuổi lớn mà không gì hại bằng làm nhọc sức khỏe lắm. Trong học ấy coi cho trẻ thực là khó : phải làm sao trợ sức cho chúng nó, làm sao cho máu nó được sung túc, cho nó chóng lớn, cho nó là những vẫn đề cốt yếu, nay nhờ có thuốc Pilules Pink thực là một thứ thuốc rất hay quyết được rõ đề, vì chỉ dùng Pilules Pink là đủ cả. Thuốc Pilules Pink bổ máu cho cơ thể, làm cho huyết được tươi tốt, bổ cho tinh thần, làm cho ăn ngon cơm, tiêu hóa đều hòa. Vì mùa xuân cho trẻ con uống Pilules Pink thực là hợp thời. Bà Hérault ở Luxey (Pháp) có nói rằng : « Con gái nhỏ của tôi trước khi xanh xao, nay nhờ Pilules Pink nên được tươi tốt, vì vậy cứ đến mùa xuân là tôi lại cho chúng uống một hộp. »
Thuốc Pilules Pink thần hiệu để trị các bệnh xanh xao suy huyết, suy nhược, đường kinh, nhức đầu, đầy dạ dày, bệnh tê mê đang lớn đến bệnh nguyệt thủy thường hoặc là hết kinh.
Có bán ở các hãng thuốc

GIA-LONG HỌC-ĐƯỜNG

148-170, đường Chasseloup Laubat. — SAIGON

Ngày tựu trường: 17 Février 1929
(MÙNG 8 THÁNG GIÊNG ANNAM)

Trường nhận học sanh từ 7 tuổi, hàng ngày ăn ngủ và chơi riêng, có bồi săn sóc tắm rửa hằng ngày rất kỹ càn. Thầy dạy rộng là tay có đủ tư cách và tận tâm chịu khó

Có lớp dạy cho hạng đậu bằng cấp sơ học rồi, chờ đúng tuổi mà gởi vào nhà trường Bổn Quốc.

Mỗi tuần lễ mỗi lớp đều có một buổi học Hán tự và Luân lý Việt-Nam.

Những lớp trên có những vị nghiệp sư sau nầy chuyên dạy :

M M. Hồ-đắc-Thắng, *Cữ nhơn văn chương (Licencié ès lettre) chuyên dạy Pháp văn,*

Tạ-văn-Du, *Tú Tài khoa cách trí nhì khoa toán số, (Bachelier ès Sciences et Mathématique) chuyên dạy cách trí và Toán Pháp.*

Nguyễn-hữu-Đắc *Thành chung Tốt nghiệp,*

Nguyễn văn-Linh, *Thành chung tốt nghiệp, cựu sanh viên Đại học đường Hanoi.*

Nguyễn-văn-Bửu, *Thành chung tốt nghiệp, cựu sanh viên Tú Tài bản xứ.*

Lê-Diêu, *Hương-Lô Tự Khanh, chuyên dạy Hán-Tự và Luân-Lý Việt-Nam*

Hãy viết thơ hỏi cuốn điều lệ học tại bổn trường).

GÂY MÔN

Thuốc SIROP de DESCHIENS có huyết bổ

Làm cho trong lúc nóng nực, kẻ lỗ mũi và thuốc còn cần thiết hơn hết trong mùa nóng nực. Các bậc thông thái khen ngợi.

Kính cùng quí vị đặng rõ: ĐẠI ÍCH tại con đường Thủy binh số 383-385 Cholon là một nhà trữ rất nhiều xe-máy đạp, đồ mâu, xe rất chắc chắn, nhẹ nhàng, như hiệu D. I. C. MALBROUCH AU CHOTOCH TALBOT giá rẻ hơn các nơi.

Đến SUCCÈS đã kêu treo và đi bán rất tiện, sáng không kịp đến nào mình kịp.

Trễ : Đã đủ phụ tùng xe-máy, và đồ phụ tùng đèn Succès với may mai xe-hơi, xe hơi và nệm xe-hơi.

Bánh mới qui vị Lục-châu chiếu cố, bán rất rẻ, vì có nhiều lắm.

Hàng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân, (contre remboursement). Ai nào đến hãng chiếu cố, xin giữ trước cho ở đặng.

Chủ-nhân kính cáo.

ĐẠI-ÍCH. 383 385. — Rue des Marins. — CHOLON

MẤY KHI MÀ CÓ

1· Một sở đất đo được tám mẫn bảy ngàn thước tọa lạc làng Ninh-thạnh, tổng Hòa-ninh, tỉnh Tayninh ½ dựa theo đường lên núi Điện-Bà, cách chừng sáu ngàn thước. Trên sở đất nầy có một ngàn năm trăm cây tứa, hai cái nhà cao ráo và mười mẫu đất hầm than.

2· Hai miếng đất : miếng thứ nhứt to được ba-trăm thước ; miếng thứ hai đo được một-trăm thước ; cả hai đều lọc làng Cẩm-giang, tổng Trièm-hòa, tỉnh Tayninh, nằm dựa mé đường Bến-kéo. Hai miếng đất nầy đã từng làm bến rựa cải, cây, hay là đất, thì tiện lắm.

Qui vị nào muốn mua hay là muốn mướn xin hãy viết thơ hay là đến tại bổn-quán ở đường Lucien Mossard, số 13 Saigon mà thương nghị.

MỘ PHƯƠNG SÁCH HAY VÀ NGỘ

Chuyện tích xưa, ông bổ mình truyền lại theo đời tân thời, công ngày càng in và quên lần lần hết, — Ông Lê-văn-Phát. Đốc phủ sứ, thường thọ ngũ đẳng Bội tinh nơi hàng lớn, trong khi rảnh, có lượm lặc mấy lời truyền ngôn hay làm ra một pho sách, đặc biệt là : «Les Contes et Légendes du Pays d'Annam» — Việt ấy chữ Pháp, văn chương đặt để một cách liêu lao dẫn đến người Pháp cũng phải tặng khen. Sách ấy nói về chuyện Annam soạn giả người Annam, nên Annam đâu học it coi thì thông hiểu a mau. Rất có ích cho người Annam.

Annam ai cũng nên mua một quyển trước cho con cháu biết luân lý xưa của Annam, học cách đối đãi theo Pháp, sau giải khuây một buổi.

Giá mỗi cuốn..... 1$30

Bán tại imprimerie de l'Union Saigon.

SÁCH CỦA NGUYỄN-THANH-KHIẾT

M. Nguyễn-thanh-Khiết mới ra một cuốn sách luật, bằng chữ quốc-ngữ sách ấy bán tại nhà Mme Thanh-thi-Mẫn ở tại chợ mới Saigon (đường d'Espagne số 186).

Giá mỗi cuốn là..... 1$20

Ai mua tại Saigon, M. Khiết bớt cho 0$30.

Người nào có lòng mua sách của M. Khiết xin gởi mandat-poste 1$20 cho M. Nguyễn-thanh-Khiết 79 Rue Lagrandière Saigon; người mua khỏi chịu tiền gởi sách.

M. Khiết không bán chịu và không bán contre-remboursement, vì bởi có đừng bảo hiểu dư.

Xin người lãnh sách bán cho M. Khiết bán theo giá của M. Khiết định trong lời rao nầy.

Cám ơn

DÂY BÀNG
Cho các Viên-quan

Bổn-Hiệu có tiếp đặng bên Pháp mới tới sang các thứ dây bàng (*écharpes*) cho viên quan như Đốc-phủ, Phủ, Huyện, Cai-tổng hạng-nhứt, hạng-nhì, hạng-ba, Hội đồng địa-hạt, và Ban biên Phó-tổng.

Vì mỗi thứ có vài ba cái mà thôi nên Bổn-Hiệu xin các quí ngài nào có cần dùng thì viết thơ đến cho Bổn-Hiệu mà hỏi giá, Bổn-Hiệu sẽ hồi âm cho quí ngài biết.

Nếu chậm trễ Bổn-Hiệu bán hết thời phải đợi cả năm bảy tháng nữa bên Pháp mới có gởi qua thêm.

Xin quí ngài lưu ý.

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VĂN-CỦA
Bổ, rue Lucien Mossard,
SAIGON

LỜI RAO

Nhà dệt « P. LÊ-PHÁT-VINH »
ở tại Cầu-kho
đường mé sông. — (SAIGON)

Tại nhà mấy có bán sỉ và bán lẻ các thứ hàng lụa, kể ra sau đây :

Satin (lố Tây), trắng và đủ màu ; gội nhuộm bên Pháp-quốc, nên màu rất tươi, đều có giặt nhiều lần, cũng không phai không trở 4$00 một thước tây.

Lạc-soan làng-châu, trắng, từ 3$00 tới 3$20 một thước tây.

Lạc-quyến trắng, canh chỉ thiệt mịnh ; từ 2$00 tới 2$80 một thước tây.

Lãnh thượng hạng, thiệt trắng, dệt rộng bằng tơ Thượng-hải, bề khổ rộng 0m80. — Giá 5$20 một quản.

Lãnh đen (ba làng đen huyện, không trở không đổi lòng), khổ bề-thước 0m80 một quản.

Lãnh đen (ba làng đen huyện không trở không đổi lòng) khổ trung 3$50 một quản.

Các món hàng kể trên đây đều dệt bằng tơ lụa, và có nhẫn thử, dệt toàn bằng tơ Thượng hải, nên tốt hơn hàng khác nhiều lắm. Tôi lại gia tâm, dệt rất kỹ càng, đặng có hàng tốt mà bán cho đồng-bang ta dùng, mà giá lại rẻ hơn hàng khác nữa. Vậy cũng nên gọi là : tiền nghĩa nhi hậu lợi.

Vì muốn tri danh trong lục-châu nên bổn hiệu kính lời cho chư qui khách hay ; nếu ai muốn mua tiền chi là nhiều ít, xin viết thơ cho hãng tôi, thì hãng tôi sẽ gởi hàng lại cho, theo cách giao ngân lãnh hàng-hóa (contre-remboursement).

Xin hãy mua thử một lần, thì sẽ biết hàng tôi sẵn thế nào, thì mới chắc tin lời rao chớ không phải là lời chuốt ngót.

Nhà dệt LÊ PHÁT-VINH.
Cầu-kho — SAIGON.
Kính cáo.

TIỂU-THUYẾT

« Chất phận linh đinh » cuốn thứ nhứt của ông Hồ-biểu-Chánh đã xuất bản.

Giá mỗi cuốn..... 0$45

Mua sỉ về bán lại có hoa-hồng. Xin gởi thơ cho M. Nguyễn-khắc-Nương, Chủ-nhiệm nhà in « Nguyen-Khac» 102, Rue La Grandière.

Bánh Bông-lang trái Nho, có Beurre, có Vanille thiệt ngon. Nấu cất (0$50) một chục.

Xin mua tại hãng Bánh Quảng-Nộ, số 98 đường La Grandière. Có ưa mua nhiều gởi colis postal cũng được.

Cái thứ dầu hôi của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles thứ nào cũng tốt Thứ dầu hôi Con Cá (Le Pétrole Poisson) của hãng nầy cũng là dầu có tiếng trong hoàn-cầu. Giá đã rẻ mà thắp lại được. Liệt vị hãy dùng thử mà coi thì chắc sẽ vừa ý.

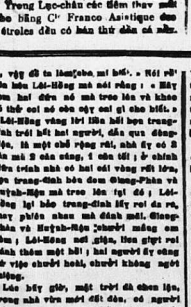

Trong Lục-châu các tiệm thay mặt cho hãng Cie France Asiatique des Etroles đều có bán thứ dầu cá nầy.

BỊNH TIÊM-LA

Trị cách mới, có thuốc uống vào lỗ miệng,

thuốc liệu **SIGMARGYL**

Thuốc liệu Sigmargyl, *trong đời có một, hiệu-nghiệm hơn hết, có gồm ba vị thuốc giỏi trị bịnh tiêm-la đã có đánh.*

Thuốc liệu Sigmargyl, *uống vào, bắt kỳ bịnh lâu mau, vỉ tích lành liền, màu me tươi tốt lại, rất lẹ.*

Thuốc liệu Sigmargyl, *không độc-địa, uống khỏi lo hư động đau trong bao-tử cang trong ruột gan chi cả.*

Thuốc liệu Sigmargyl, *nhiều quan thầy trị bịnh tiêm-la giỏi, đã có dùng thường, cho là thuốc linh thiệt, không khi nào sai thất.*

Thuốc liệu Sigmargyl, *uống thế thuốc chích hay thịt, dùng đã ít hao tốn, lại kinh đáo.*

Mới tóm lại, thuốc ấy linh hay đã nhiều quan Lương-y cao học nhận chắc, muống trường rẻ thì hỏi cùng các tiệm thuốc bổ rẻ, nói về :

Bịnh tiêm-la và cách trị bằng thuốc

SIGMARGYL

Bằng Anh : LABORATOIRE CHIMIOTHÉRAPIQUE, 2, Place du Théâtre-Français, PARIS

Thuốc liệu SIGMARGYL *có bán càng các nhà bán thuốc.*

Tác người càng cao thì một người càng hư, thịt dùn, da nhiều, sắc diện khô-khan, suy kém, mất cả tinh-thần của trẻ mấy xanh.

Dùng CRÈME hiệu SIMON

CRÈME SIMON

PARIS

vẫn giữ da mặt được thắng tốt, diệu-mềm, im-mướt.

Tuổi tuy già chớ sắc mặt giữ đà tinh-thần của kẻ tuổi xuân.

Thoa vào nắng đã chẳng ăn mà mọc độc cản các con vi trùng chích đều nhải tan mất.

Phấn và Xà-bông hiệu: SIMON.

Feuilleton N° 100

TIỂU-THUYẾT

THẤT HIỆP NGŨ NGHĨA

七俠五義

LẦN THỨ BỐN MƯƠI CHÍN

Triệt-địa-thiê làm on, cứu hai công-sai ; Bạch-ngọc-Đường dụng trí, trộm ba vật báu

(Tiếp theo)

Nguyên người viên-ngoại nầy họ Lâm tên Xuân, vốn là một tay hạm nhứt trước kia Giang-Phán với bạn tác cũng là anh em đồng-đạo với nhau ; đến nay Lâm-Xuân gặp mối mà làm giàu to, nên mới tách riêng nhau ra. Từ đó Giang-Phán lại mà vào ở làm Đường-quí tại Khai-phong-phủ ; con tên lão lại thăng lên chức Đường-quan hạng tinh Đường-quí.

Lâm-Xuân nghe được tin ấy đã lâu, lẽ cũng muốn kết lòng Giang-Phán cho đỡ bề cử động.

Ai ngờ là Giang-Phán, từ ngày vào chức chức Đường-quí, thấy Bao-trưởng-gia là người hiền chánh trực tử, lại thấy bọn Triển-Chiêu đều là anh-hùng hảo kiệt, trong lòng hâm mộ, quyết ý qui chánh cải tà. Chẳng có hòm nay lại bị tên chủ-quán của Lâm-Xuân là Lôi-Hồng bắt được. Lâm-Xuân vừa thấy một thì xin lỗi liền ; lại mở trói cho hai người ra mời vào nhà khách, trà nước xong rồi, Lâm-Xuân bèn vòng tay thi lễ và nói rằng : « Tôi không dè là hai vị công-sai, thiệt tôi rất lỗi, vậy xin hãy nghỉ lấy tình xưa mà cứu chức cho tôi. »

Giang-Phán nói : « Tôi với anh đã từng nhung cháu hoạn nạn với nhau, có việc chi chẳng làm mà gọi rằng lỗi ; thôi, việc ấy thì nên cho rồi hẳn. » Rồi nói vừa chấp tay thi lễ, rồi muốn quảy quả ra đi.

Lâm-Xuân nói : « Giang-hiền-đệ, đi đâu mà gấp lắm vậy ? Để thăng thằng chuyện vẫn với nhau giây lát rồi sẽ đi cũng chẳng muộn gì mà. » Vừa nói vừa ngó tên tiểu-công mà lấy mắt một cái. Tên tiểu-công liền vội và vào trong, bưng ra một cái mâm nhỏ, trong ấy có chỉ 4 phong là 2 trăm bạc bưng lại.

Lâm-Xuân liền ngó Giang-Phán với Huỳnh-Hiệu vừa cười vừa nói rằng : « Vật hèn chất dinh, xin hai em đừng chê với qua. »

Giang-Phán nói : « Nếu vật thì anh đã làm rồi, anh trong gia đầy nhiêu bạc đó mà mua lòng tôi cho được hay sao ? Tôi không thèm đâu ; đừng có trông như vậy mà lầm. »

Lâm-Xuân nghe nói, liền đổi sắc mặt mà nói rằng : « Giang-Phán, mi thiệt là một thằng không biết thời-vụ gì hết, ta đã nghĩ tình cố cựu, lấy lòng tốt mà cho mi tiền bạc cho trên nghìn anh em, mi đem cả gan thi chối, lại còn nói cái giọng chi cao ; trong thế mi ỷ cái thế-lực của Khai-phong-phủ mà khi dễ chăng ta, vậy đã ta không coi mi ra gì nữa. Nói rồi liền Lôi-Hồng mà nói rằng : « Hãy đem hai đứa nó mà trói lên và khảo nó thử coi nó còn cậy cại gì cho biết. »

Lôi-Hồng vâng lời liền hối bọn trang-đinh trói hết hai người, dẫn qua Giang-Phán, là một cách rộng rải, anh ấy có ý nói mà ở cho vững, ỷ cần tới ; ở chính giữa trình nhà có hai cái vòng rất lớn, bọn trang-đinh bèn đem Giang-Phán và Huỳnh-Hiệu mà treo lên tại đó ; Lôi-Hồng lại bảo trang-đinh lấy roi đa ra, thay phiên nhau mà đánh mới. Giang-Phán và Huỳnh-Hiệu vẫn cười mắng con nhỏ ; Lôi-Hồng nổi giận, then gấp roi đánh thêm một hồi ; hai người ấy cũng cứ việc chuốt hoài, chuốt không ngớt miệng.

Lão hãy giờ, mặt trời đã chen lặn, trong nhà vừa mới đốt đèn, có người đến báo tin rằng. Lôi-Hồng bèn khiến bọn trang-đinh đốc nhau đi ăn cơm, rồi khảo cứu lại hỏi đó, tự mình cũng đi ăn cơm.

Khi chàng nó đi ăn cơm hết rồi, ở trong nhà Giang-Phán và Huỳnh-Hiệu, nghe phía ngoài vắng hoe, không có tiếng tăm gì hết thảy ; bèn gấp dịu lại ngồi trong xó hèo có tiếng người than thôn.

Giang-Phán bèn hỏi mà hỏi rằng : « Ngươi là người gì, vì cớ mà than khóc như vậy ? »

Người ấy đáp rằng : « Lão đây họ Đậu, nhơn đến coi cái lò, xuống Hiền-hương mà tìm bà con ; chẳng dè đi mới tới phía trước đây, gặp viên-ngoại đi chơi vừa về, thấy con gái đến lão có chút nhan sắc, ý muốn bắt ngang, may nhờ một người nghèo ở bộ Hàng tên Chương, cứu cha con lão mới khỏi tay quân đó, người lại còn tặng thêm cho lão 9 lượng bạc rồng ; ai ngờ là lão không thuộc đường, đi quanh đi quẩn, lại đi lạc vào đây. Sau phải bị chúng nó bắt lại, giam cầm lão ở đây, nếu con gái lão cũng thảo lỏi nào không biết. »

Một mới vừa tới đây, bằng nghe có tiếng rọc rạch, cánh cửa vòng mở bốt ra, thấy có một người đi xọt vào nhà, hình lý và rằng. Giang-Phán và Huỳnh-Hiệu xem thấy người ấy mặc y-phục đi đêm, song chưa biết là ai ; Kế nghe Đậu-lão nói rằng : « Ôi ! nầy ân-công ! Xin hãy đến đây mà cứu tôi với. »

(Coi tiếp)

École France-Indochinoise

de Dactylographie — Comptabilité pratique

56, Rue Legrand de la Liraye 56 (Dakao) Saigon

Muốn mau làm việc hãy đến trường học ba tháng. Professeurs cấp-bằng cao-đẳng kiểm xét cẩn thận.

Thơ, dây-thép xin gởi cho :

Monsieur PHAM-V.-N-VINH. *Directeur*,
SOUCH. *Sous-Directeur*,
56, Rue Legrand de la Liraye, 56
SAIGON

IMPRIMERIE DU LỤC TỈNH
Directeur-Propriétaire : HUỲNH TỊNH TRỊNH

ECOLE COMMERCIALE

(Trường Thương Mại)

2-4-6 đường d'Ayot (gần Đồng Pháp Ngân-Hàng)

Dạy:

VIẾT CHỮ TÁC VÀ ĐÁNH MÁY
LÀM SỔ SÁCH THƯƠNG-MẠI
TIẾNG LANGSA
TIẾNG ANG-LÊ

Mỗi khóa học đều có giáo-sư có bằng-chuyên-môn coi dạy mỗi ngày từ 8 giờ rưỡi sáng tới 11 giờ và 3 giờ chiều tới 7 giờ rưỡi tối.

LUẬT LỆ VÀ GIÁ TIỀN

Viết chữ tác và đánh máy		Tiếng Langsa	
Học mỗi ngày..... 1 tháng...	30$	Học mỗi ngày..... 1 tháng...	30$—
Mỗi tuần học 3 lần... id.	15.—	Mỗi tuần học 5 lần... id.	25.—
id. 2 lần... id.	10.—	id. 3 lần... id.	15.—
Viết chữ tác hay đánh máy (riêng từ môn)		**Làm sổ sách**	
Học mỗi ngày..... 1 tháng...	15.—	Mỗi tuần học 2 lần.. 1 tháng...	15.—
Mỗi tuần học 3 lần... id.	10.—	**Tiếng Anh-lê**	
id. 2 lần... id.	5.—	Mỗi tuần học 2 lần.. 1 tháng...	15.—

Muốn ăn ở luôn tại trường — Xin đến tại trường mà bàn tính.

Tiền học thì đóng mỗi tháng và phải trả trước

N B — Bổn trường cũng lãnh làm sổ sách và đánh máy cho mấy hãng buôn nào muốn mướn.
Có gia riêng cho mấy thầy giúp việc hãng buôn cùng mấy thầy giáp việc nhà-nước muốn chung đầu lại với nhau mà học thêm.
Xin đến tại trường số 2 đường d'Ayot mà thương nghị.

THUỐC KHÁU

Capsules de Santal Salolé Thomas

TRỊ BỊNH BỊ LẬU

Thuốc nầy gốc ông Lương-y Hendecson có chế một thứ gọi là Đông-phương Thiên-trước Santal Citrin tinh.

Trong tờ « Times-báo » tháng Juin năm 1865 trương thứ 571, ông Lương-y ấy có đăng một bài Diễn-thuyết như vầy :

Thuốc nầy hay hơn thuốc Copahu và Cubèbe uống nó có hại mà mùi thơm thọ, dầu uống lâu nhiều cũng không phải kị, mà nó trị rất dễ mau hơn hết đối phó bịnh ấy, và trong mấy năm gần đây thấy hiệu nghiệm.

Thuốc Salol các Y-... ...ương nó đã đặng 25 năm nay, uống nó vào thì lợi-thấy, bổ-ích.

Trong thứ thuốc hoàn nầy có nhốt vị Salol vào trong Santal tinh, làm cho hai vị thuốc nhập lâm một, mà trợ lẫn dương cùng là bổ lường kẻ trai tráng.

Thuốc nầy dễ uống lắm, bỏ vào bụng rồi thì mau thao.

CÁCH DÙNG :

Mỗi ngày uống từ tán hoàn cho tới mười hoàn thì chắc lành bịnh lậu, bất kỳ tân mới gì phải mạnh rảo.

Tại tiệm thuốc *Pharmacie Principale* của ông *L. SOLIRÈNE*, là bác-sĩ cỡ-nhơn và nhứt hạng bào chế y sanh, ngang nhà hát Tây, Saigon, có bán.

NHỮNG NGƯỜI ĐAU MÁU MÒN MỎI YẾU MỆT HƯ NHƯỢC MẤT KHÍ SỨC LIỆT MỎI GÂN CỐT

Tại phong thổ la, mệt yếu bịnh oan, khi lo làm quá độ, ăn chơi quá độ một mỏi sanh đau. Ngủ-nghê không ngon giấc. Trí thức mỏi hao, mất chí phế bỏ công việc. Mình mết tin lấy mình, ấy là tại mình yếu nhiệc bịnh oan.

L'ÉLIXIR ZIDAL

là thuốc uống thấm bổ sức lại, tuồn như có điển khí chạy vào mình chuyển động cả thân, dâu đó hóa lạc, trở mạnh giỏi, sức lực có lại như lúc xuân xanh.

— Có nhiều lời bịnh nhơn và lương-y chứng chắc vậy. —

Mỗi ve giá : 11 fr. 80

Có sách nhỏ chỉ biểu đủ điều, gởi thơ hỏi hãng.

Spécialité Pharmaceutique du Docteur Zuide, 11, Boulevard de Strasbourg, PARIS

THUỐC CÓ BÁN CỘNG CÁC NHÀ THUỐC

TÌNH SỬ

Dịch chuyện Tàu

(tiếp theo)

HỒI THỨ HAI

Tình duyên

(Y nguyệt phu thê)

Huyện-quan chấp đơn rồi, truyền lịnh bổ Nhan-Sanh và Tiên-Sanh tra vấn, khi hai chàng tới Công-đường hầu kiện, cứ khép nép đứng bên. Huyện-quan bèn tra vấn về sự nguyên đơn của Cao-Công, về biểu hai chàng cung khai cho thiệt, Nhan-Sanh cúi đầu qui lạy, lẽ cung khai mà rằng :

« Bẩm Quan lớn..... tôi vì vưởng « mạo rất hèn, sợ tới nhà Cao-Công « mắc cỡ, nên tôi cậy chàng Tiên-« Sanh tháng mối, đặng nghỉ nhà hòa « về nhà, chẳng ngờ Tiên-Sanh cố dạ « sợ k'a, chàng hiệp rằng bớ tân bợn « của tôi đánh đoạn, tôi tin cậy « chàng mà chàng có lòng xấu như « thế chẳng có nhơn đạo chất nào, sự « bị cáo rằng từ Tiên-Sanh mà ra, chớ « không phải tôi sanh sự, bẩm nhờ « lời thành thật xin quan lớn xét cho.

Nhan-Sanh cung khai vừa rồi, kế Tiên-Sanh cung khai mà nó :

« Bẩm quan lớn..... tôi gọi Nhan-« Sanh bằng bậc-huynh, chớ không « phải người dựng kẻ rể, huống chi « phận tôi nghèo khổ, nhờ cơm áo « của bậc-huynh bấy lâu, một người « ơn nghĩa thế nầy, tôi sao nỡ đem « lòng phụ bạc, chỉ vì sự nghịnh hôn « có đều ngăn trở, là bị trời phật bảo « mấy ngày, bởi vậy tôi đình trả lại « nhà Cao-Công, lẽ hiệp cần k'ó lòng « từ chối, nhưng hiệp cần mắc dâu, « mà tôi rằng chẳng nằm ngủ, chẳng « dám trò chuyện với tân-hôn của « Bậc-huynh, chỗ tôi làm có được « Vân-Trường (quan nọ đời Hớn), « tâm sự ấy trời soi đất xét, sự bị cáo « nầy đánh oan phải chịu, chẳng biết « đỗ tội cho ai, vậy xin quan lớn xét « tình, tôi chẳng dám gian dối một « lời nào hết.

Huyện-quan nghe Tiên-Sanh cung khai như vậy, thời trong lòng bán tín bán nghi, tóc thời khiến Ôn-Bí khán nghiệm trong mình tân-hôn, quả nhiên một nàng trinh-nữ. Khi đó, Nhan-Sanh ăn năn sự lỗi, lại muốn hòa hiệp với tân-hôn, thế mà phận gái không phép hiệp cần hai lần, (hai chồng) Cao-Công chẳng bằng lòng Nhan-Sanh làm hiệp, Huyện-quan bèn lấy lẽ công bằng phân xử, cho phép Tiên-Sanh phải hiệp tân hôn, (tân-hôn của Nhan-Sanh) còn Nhan-Sanh hôn sự không thành, đang thử mọi đều tội lỗi, chỉ có mai-nhơn (tên Vưu) dụ dỗ đến nỗi đầu nọ, sanh mối họa gớc tự mai-nhơn, quan phải kêu án mai-nhơn ba tháng tù, đặng làm gương cho kẻ khác, nói về sự Nhan-Sanh mất tiền cưới vợ, đáng ở Tiên-Sanh phải bồi thường, song Nhan-Sanh đã đánh mắng Tiên-Sanh rồi, thời Tiên-Sanh khỏi bồi thường số tiền ấy, (số tiền Nhan-Sanh cưới vợ) từ rày thời hai chàng hòa giải, không được để dự hiềm thù, nếu xảy ra sự bất hòa, thời quan cứ phép trừng trị, mấy lời Huyện-quan phân xử, hai bên tân bị (tiên cáo bị cáo) kết thảy phục tình. Tiên-Sanh bèn rước thuyền tân hôn về nhà của chàng, hai đàng kết duyên cầm sắc. Lạ thay, Tiên-Sanh không cưới vợ mà tự nhiên có vợ, chẳng phải bỏ ra một gớp hay sao.

Khi Huyện-quan phán xử sự việc Cao-Công bảo cáo, ngài có phê vài câu rằng :

« Cao Công tưởng nữ trạch phu, nỗi kỳ thường lý.

« Nhan-Sanh tá nhơn sức kỳ, thiệt xuất kỳ ân.

« Bàng-sàng dĩ chiêu giai tế, hà trí dĩ dương dịch ngưu.

« Tây-lân tăng hữu trách ngôn, chung nan chi lộc vi mã.

« Thiên-công tác hiệp, cố phi nhơn lực sở năng.

« P. ong-bá vi mai, tự hữu lương duyên tác đế.

« Giai nam phải liễu giai phụ, lưỡng đắc kỳ nghi.

« Câu thê đáo đế vô thệ, tự tác chi nghiệp!.

Xem lời phê Huyện-quan như thế, thời tân-hôn của Nhan-Sanh lợi về tay Tiên-Sanh rồi, Nhan-Sanh mất sự cam lòng, không kêu nài sao được.

M. A. P.

Mai tiếp

BỘC TRÚNG

Có phải trở uyệt nhứt thuốc

Teinture Français

Quan trọng-y DUHOURGAU

Bổng-lộc hơn hết mới có thứ thuốc nầy mà thôi, chỉ có trong thuốc ở Bordeaux mới có thứ thuốc nầy mà thôi.

Có bán ở Paris và ngoại-quốc. LAROZE, Pharm. de Première, 26, rue de Richelieu, PARIS

Thuốc PEPTO-KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là vị thuốc rất đại bổ không thứ nào bì kịp, chế riêng cho mấy người nào ăn cơm không ngon, ngủ không đặng yên giấc, hay là một nhọc vì làm công chuyện nhiều.

Thật là một thứ rượu mùi vị rất ngon ngọt.

Mỗi khi thấm mệt rồi uống một ly nhỏ thứ rượu nầy thì mau phục sức mạnh lại.

Có một hiệu hai con nhỏ thuốc.

Xin xem chừng kẻo mạo hiệu.

Laboratoires Maurice ROBIN, 13, Rue de Poissy, PARIS

và đang chưng bán khắp hết.

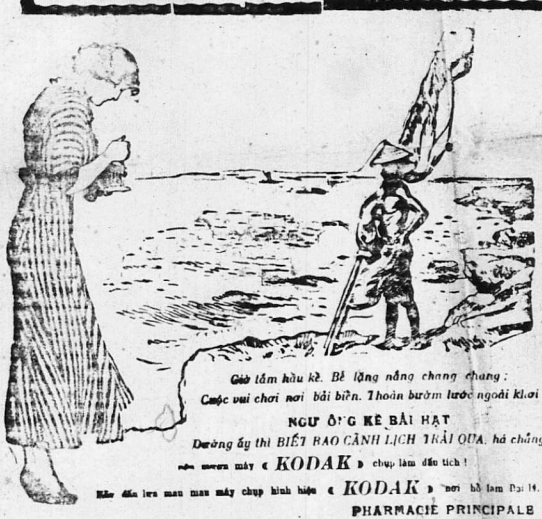

Giờ lâm hầu kề. Bề lặng nắng chang chang ;
Cuộc vui chơi nơi bãi biển. Thoản bườm lướt ngoài khơi

NGƯỜI ĐANG KẺ BÀI HẠT

Dường ấy thì BIẾT BAO CẢNH LỊCH TRÁI QUA, há chẳng

nên mượn máy « *KODAK* » chụp làm dấu tích !

Hãy đến lựa mau mau máy chụp hình hiệu « *KODAK* » nơi hãng lâm Dại lý.

PHARMACIE PRINCIPALE
Ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Vui lòng đem đủ các kiểu ra cho chư tôn chọn lựa.

CÁI PHẦN PHƯỚC ĐỨC

CỦA CHƯ TÔN

Đã hết rồi những người đương trọ tuổi xanh lại than oán rằng mình yêu tuổi mà chẳng đặng hưởng sự sung sướng trong đời. Trước hết xin đơn hiện đến kẻ sự đau đớn trong lòng : bởi vì họ tuổi trẻ mà họ đã thấy những mọc mình đã già-cả đã bỏ qua xuân xanh rồi !

Những người bị đau đớn trong việc tu-tỉ chi tâm như thế thì chẳng nên ngã lòng rằng chi

CÓ MỘT SỰ GIÀN HỒI SỨC LỰC XƯA CHO ĐƯỢC BỀN BỈ

Nghĩa là sớm sức lấy mình mà thôi rồi sẽ được trở lại thành người sức lực mạnh bạo, được tráng kiện. Ấy là đều cần kíp đặng mà hưởng sự đời. Hãy khỏi sự uống hôm nay thử thuốc cao thượng danh hiệu lương-dược rất thần hiệu là

FLOGALINE

Bổ gân cốt. — *Làm ra có viên với những chất cần loại thảo mộc và thuốc của thế-nhơn chuyên trị bổ gân cốt ong ai và làm cho tỏ chỉ gân được trở lại mạnh như thường.*

Đại bổ bán tại PHARMACIE PRINCIPALE L. SOLIRÈNE *trước nhà hát tây Saigon.*

Si vous ne connaissez pas encore le Phoscao, envoyez-nous aujourd'hui même votre adresse et par retour du courrier, vous recevrez un double échantillon pour deux tasses de Phoscao

PHOSCAO

Exigez déjeuner sucré
Puissant reconstituant

Aliment complet, composé dosé judicieusement pour répondre à toutes les exigences physiologiques, agréable au goût et d'une digestibilité parfaite, le Phoscao a conquis la question de l'alimentation rationnelle des malades, des convalescents et des vieillards. Véritable accumulateur de forces, le Phoscao est conseillé par tous les médecins aux anémiés, aux surmenés, aux femmes enceintes, aux nourrices, et à tous ceux qui souffrent d'une affection de l'estomac (dyspepsie, gastralgie, dilatation) ou qui digèrent difficilement.

ENVOI GRATUIT D'UN ECHANTILLON

Đại-lý nội cõi Đông-pháp:

L'Union Commerciale Indochinoise & Africaine

Hãng nghánh ở: **Saigon, Pnompenh, Haiphong, Hanoi, Namdinh, Benthuy, Thaibinh, Yunnanfou, Tourane, Hue, Quinhon, Nhatrang, Donghoi, Thuxa.**

ĐỒNG-HỒ TRÁI QUẢT

EBERHARD

thì coi đẹp và chạy đúng hơn hết

Có tại hãng đồ thợ: Bằng vàng, bằng bạc, bằng nickel
XIN HÃY HỎI — GIÁ RẤT RẺ LẮM

Cũng có bán tại Tiệm Phong Hồ chuyên nhà thờ.
Thứ chánh hiệu WESTMINTER [illegible] nhạc chạy.
Giá từ 8$ 00 lên
Còn thứ đánh giờ có 7 giọng khác nhau [illegible] Ave Maria + Bi
Giá từ 110$ 00 lên 150$ 00

CÂY CHẠM TRỔ KHÉO CỰC KỲ

CAFFORT *Saigon-Pnompenh*

Elixir tonique ANTIGLAIREUX du Dr GUILLIÉ

Là thuốc bổ mỹ-tửu đã nổi tiếng từ một trăm năm nay (từ năm 1812) để trị các bệnh do

Mật uế và **Đờm dãi**

sinh ra, nghĩa là:

các bệnh ở Gan, ở Dạ giày (bao tử) ở ruột, ở tim, các bệnh đọng huyết, bệnh ngã nước, Sốt, Tê-thấp.

Phải nhận kỹ tên ký

G. ROCHER, Bào-chế chuyên-môn
PARIS, 32, Rue de Grenelle
Bán ở các hiệu thuốc

VATRÈNE 105°

Thuốc trị bịnh kiết.

Bào chế riêng cho trong miền nóng nực dùng là một thứ thuốc rất thần hiệu mà lại hay hơn các thứ khác.
Sức thuốc nầy uống nó thì thấy mau hết hẳng hòi.

Độc quyền trong cõi Đông-pháp

Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE,
ở ngang nhà hát tây Saigon.

VIN TONIQUE & BI-NUTRITIF

Du Docteur RIF

Vệ-sanh TỬU *của Lương-y* RIF *chế ra*

Thứ thuốc rượu nầy là vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bổ nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Nhưng kẻ tuổi cao khí lực suy giảm nội thấy ngày xuân đã thân mỏn, hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cải lão thành đồng, mặt mày hơn tốt coi như trẻ, lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, cỡ chửa, nhưng kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẻ lắm bội, đủ một đề sáng, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trử bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marins số 190-192, Cholon.

Dépôt Pharmacie Franco-Chinois 190-192, Rue des Marins, Cholon.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

Tiệm chánh ở tại Quảng-đông tỉnh-thành — Đường Đại-Tân
Tiệm nghánh ở tại Nam-kỳ Cholon, đường Canton — Maison 47, và ở tại Namvang (PNOMPENH) — Đường Prairie số 96

Nhị-Thiên-Đường Bổ Phế Thánh dược thủy

Thuốc bổ phế thánh dược thủy rất nên nghiệm như thần, danh tiếng lẫy lừng trong ngoài đều biết, các chứng ho dùng đến ắt hết, không sai, tánh thuốc chẳng hàng chế ra lão đã cứu khỏi nhiều người, thật là một thứ thuốc hay thượng hạng độc nhứt vô nhị.

Chủ trị những bịnh như sau nầy: Thương phong (cảm gió) sanh ra ho hen, đàm nhiều rồi sinh ra, lại huyết ho lao ho tồn con nít bị ptong hàng, hơi thở nóng nảy, phổi sanh lao nhứt, tả tiêu, lỗi sức, sốc hông hoặc lòn thổ bịnh ho, cả thảy các chứng bịnh đó dùng đến thuốc nầy thì động an nhiên vô sự như mới như thường, ăn ngon ngủ ngon rõ ràng là một thứ thuốc hay là thường chẳng có thuốc nào bì kịp.

Chư tôn trưởng có lòng ba rỗ mua dùng, xin hãy nhớ lựa đơn nhìn kỹ nhãn hiệu ông Phật mập của bổn đường có cầu chứng nơi lòa kẻo lầm thứ giả uống vào thêm hại. Bởi lòng nầy có kẻ ỷ thám tâm ch thuốc bày bạ, ngoài làm hộp ve, toa, nhãn đồng bịch của bổn đường đem đi bán khắp tỉnh khắp làng mà gạt thiên hạ.

Cách dùng: Trước khi dùng thuốc phải lắc cả ve cho thuốc trộn đều mỗi ngày uống bốn lần, người lớn mỗi lần 1 muỗn canope 3 [illegible] bổ uống 1 lần, như bịnh giảm thì thuốc cũng phải viên, trẻ [illegible] từ 2 tuổi cho uống 10 giọt tới 20 giọt, 3 tuổi tới 5 tuổi uống 15 giọt, 6 tuổi đến 11 tuổi 30 giọt tới 11 tuổi đến 16 tuổi uống gần muỗn cà [illegible] chứng bịnh ấy rồi thì cứ uống hoài đến hễ bịnh thì thôi, tu có một bữa uống rồi một bữa nghỉ hòa ra trễ lấy sự kiêng hiệu cũ [illegible]

Mỗi ve lớn giá là. . . . . 0$80
Mỗi ve nhỏ giá là. 0 40

Đi cùng Đông-Pháp, đâu cũng gặp hát dĩa **"BEKA"**

DO NƠI ĐẠI-LÝ:

Ste INDOCHINOISE D'IMPORTATION
40 Rue Pellerin, Saigon

HÃNG MOREL VÀ CÔNG-TY

KẺ NGHIỆP CHO HÃNG
ÉTABLISSEMENTS INDUSTRIELS DE SAIGON
1, Rue Lagrot — Saigon.

Khán hiệu nơi đầu không nên lầm

Hàng làm gạch bông và gạch bằng xi-măn cẩn đá cẩm thạch đủ thứ màu xinh đẹp và chắc vô cùng.

Nội Đông-Pháp duy có một hãng nầy biết cách làm gạch theo kiểu cách kiểm-thời và máy móc làm gạch cũng đều là đồ tân chế.

NHÃN HIỆU NẦY LÀ DẤU RIÊNG CỦA BỔN-HÃNG

TẨY SẠCH UẾ TRƯỢC

giết chết cả loại côn trùng và vi trùng độc ác

GIÁ RẺ MÀ LẠI TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Giá mỗi thùng nhỏ là: **0$50**

MÁY XAY LÚA BÁN CHỊU

Xin mời quí vị đến xem máy móc của hãng:
Comptoir auxiliaire de commissions et de représentations
115, Boulevard de la Somme, SAIGON.

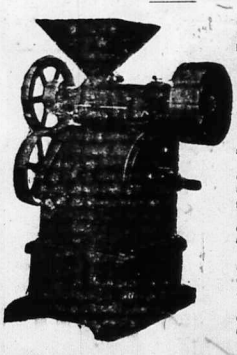

Máy xay lúa hiệu **Đức-quốc** *rẻ* **Hồng mao,** *thượng hạng* **BÁN GÓP MỖI THÁNG**

Votent Amadou chạy trout cho chẹg khỏ tản.

Canot thơ đóng kỉu xin đẹp vẻ chạng.

Máy móc thì có quan tây coi kiểm xét. Khỏi sự rủi ro khi xảy ra.

Propulseurs emavibles *đi gắn vào tam bản chạy thết sức mau, tỉ ốn hao, giá ta rẻ lắm.*

Máy tàu hơi (Canot) chạy đều lắm và đẹp sáng.

Máy cưa, máy gạch, máy làm nước đá, máy cày và các thứ máy khác kể không xiết.

Tại hãng có Canot course kiểu đua chạy trong 1 giờ đặng 65 kilomè ras.

Hãng nầy mấy máy đặng lắm tiếng không tinh lời, chỉ nhơn người Annam. Hết dạ trung thành với nhà giống.